

**WET VAN 26 FEBRUARI 2013, TOT VASTSTELLING VAN DE 10-DE
AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN
VOOR HET DIENSTJAAR 2013 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN
NATUURLIJKE HULPBRONNEN.**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat de Surinaamse begroting bij wet dient te worden vastgesteld;
heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet.

Artikel 1

De 10-DE Afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2013 betreffende het MINISTERIE VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN wordt vastgesteld als volgt:

TITEL I: Apparaatskosten

Bedragen x SRD.1000

Code	Kostensoort	Bedrag
10	Personeelskosten	23.053
20	Materiële kosten	8.963
30	Subsidies en bijdragen	24.325
40	Aanschaffingen	2.582
	Totaal Apparaatskosten	58.923

TITEL II: Beleidsprogramma's

Bedragen x SRD.1000

Code	Beleidsmaatregelen	Bedrag
100	Watervoorziening	26,000
101	Energievoorziening	21,810
104	Bauxiet Instituut Suriname	2,846
106	Kosten instandhouding waterleidingbedrijven en nieuwe aansluitingen	6,500
107	Openbare straatverlichting	4,038
108	Inkoop energie Brokopondo overeenkomst	177,000
109	Kosten elektrische centrale binnenland	5,000
110	Renovatie Hoofdkantoor	116,15
111	Uitvoering waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland	8,375
116	Ordering Goud Sector	26,149
118	Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijn ruimte t.b.v. Dienst Watervoorziening	1,310
119	Nieuwbouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote combeweg	1,250
120	Onderhandelingen met IAM Gold en Newmont	2,884
121	Watervoorziening projecten voor volkswoningen	5,913
122	Uitvoering projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst	1,127
123	Subsidie aan Energie Bedrijven Suriname	100,000
124	Verbouwing GMD gebouw	1,050
126	Overdracht van waterleidingstation aan SWM	8,000
	Totaal beleidsprogramma's	399,368

TITEL III: Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1000

Code	Ontvangsten	Bedrag
	Niet Belasting Middelen	
80.30.03	Retributies op bauxiet en aluinaarde	2,549
80.30.04	Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen	122
80.30.09	Royalties	96,000
80.50.19	Registratie-fee Surinamers/buitenlanders	14,400
80.60.01	Dividend Staatsolie	358,450
80.60.09	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	300
80.60.10	Overheidselectriciteitbedrijven in de districten	3
80.60.12	Opbrengst van elektrische energie Afobakka	177,000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	648,824
	Lening	
90.10.05	I.D.B	8,375
	Totaal Lening	8,375
	Totaal Middelenbegroting	657,199

TITEL IV: Parastatalen

Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
N.V Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
De N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
N.V. Grasshopper Aluminium Company

Artikel 2

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd
2. Zij treedt in werking met ingang van 1 januari 2013
3. De Ministers van Financiën en van Natuurlijke Hulpbronnen zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, 26ste februari 2013,

DESIRE D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 18^e april 2013
De Minister van Binnenlandse Zaken,

S. MOESTADJA

WET VAN 26 FEBRUARI 2013, TOT VASTSTELLING VAN DE 10-DE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2013 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Doelstelling

Het doel van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is het zorgen voor een duurzaam en efficiënt beheer en de ontwikkeling van de productie van de in Suriname aanwezige natuurlijke hulpbronnen.

Taakstelling.

Ter verwezenlijking van de doelstelling zijn aan het Ministerie de volgende taken toebedeeld:

- a. een nationaal beleid met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen en energie;
- b. de inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van: delfstoffen, de natuurlijke hulpbron water en de voor de energie benodigde natuurlijke hulpbronnen;
- c. het waterbeheer, waar nodig in interdepartementaal verband;
- d. de drinkwatervoorziening;
- e. de energievoorziening;
- f. de controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de delfstoffen, het waterbeheer, de opwekking, het transport en de distributie van energie;
- g. het toezicht houden op de naleving van de wettelijke regelingen die betrekking hebben op een optimaal uitwendig woon- en leefmilieu

De **visie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is om een leidende rol te blijven vervullen in de duurzame ontwikkeling van de natuurlijke rijkdommen, ten einde een significante bijdrage te leveren aan het welzijn en de welvaart van onze natie.

De beschikbare natuurlijke hulpbronnen vormen een belangrijke basis om een significante bijdrage te leveren aan welzijn en welvaart van de Surinaamse natie. Het beleid in dit verband heeft dan ook als uitgangspunt dat alle in Suriname aanwezige hulpbronnen zoveel mogelijk ten dienste wordt gesteld van en ten goede komen aan de gehele Surinaamse samenleving.

Het Ministerie neemt hierdoor een belangrijke plaats in bij de nationale productie , dus zich te richten op de vergroting van het nationaal inkomen. De opstelling van de begroting voor het dienstjaar 2013 heeft tegen deze achtergrond plaatsgehad. De beleidsvisie van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden uitgewerkt in de volgende beleidsdomeinen mijnbouw, energie en water. De werkmensen en strategische partners van het Ministerie die zowel direct als indirect hierbij betrokken zijn:

1. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
2. Dienst Energievoorziening (DEV)
3. Dienst Watervoorziening (DWV)
4. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
5. Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
6. N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
7. N.V. Grasshopper Aluminium Company
8. Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

Sector Mijnbouw

De mijnbouwsector levert een belangrijke bijdrage in het aandeel van de exporten en de lopende ontvangsten van de overheid. De belangrijkste inkomsten bronnen voor de staat zijn op dit ogenblik ook goud en aardolie.

De Missie van het Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen ten aanzien van de sector mijnbouw luidt als volgt : “Het duurzaam ontwikkelen van de mineralen sector op zodanige wijze, dat daaruit optimale opbrengsten voor de Staat worden verkregen, waarbij de toegevoegde waarde voor Suriname moet komen door een geïntegreerde ketenbenadering, waarbij de aandacht wordt gevestigd op de mogelijkheden van de downstream markten”

De Staat wenst de ontwikkeling van haar minerale hulpbronnen krachtig ter hand te nemen en de basisuitgangspunten van het mijnbouwbeleid zijn onder andere:

1. De Staat zal bij de ontwikkeling van de minerale hulpbronnen actief participeren, alsook in eigen beheer exploitatie werkzaamheden uitvoeren;
2. De ontwikkeling moet middels de meest effectieve en duurzame (inter) nationale technieken en gebruiken geschieden;
3. De overdracht en ontwikkeling van de technische en management expertise moet de ontwikkeling van de sector in ons land bevorderen;
4. Bij de ontwikkeling van de sector moeten het Surinaams kader, de werknemers, en leveranciers van lokale goederen en diensten maximaal worden ingezet;

5. De ontwikkeling moet op een zodanige manier geschieden dat nadelige gevolgen voor mens en milieu zowel voor de huidige als voor de toekomstige generaties voorkomen of tot een minimum beperkt worden;
6. De Staat zal wettelijke regels maken op basis waarvan ook particulieren op georganiseerde wijze kunnen deelnemen in de ontwikkeling van de minerale hulpbronnen;
7. De Staat zal de benodigde instituten instellen die de uitvoering van het mijnbouwbeleid zullen bevorderen, begeleiden en controleren.

Het Onderdirectoraat Mijnbouw is belast met de bijdrage bij de formulering van het beleid voor de mijnbouwsector in Suriname, alsook de monitoring bij de uitvoer van het beleid m.n. door de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst. De G.M.D zijnde de werkmans van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is belast met het toezicht houden op de winning van mineralen e.a hulpbronnen binnen het grondgebied van Suriname. De belangrijkste aspecten zijn het houden van toezicht bij de toepassing van milieuvriendelijke technieken en de registratie van de goudopbrengsten.

Verder is deze dienst verantwoordelijk voor:

1. het opsporen van de minerale bodemschatten van het land, zomede de inventarisatie daarvan;
2. het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische en mijnbouwkundige kennis van het land van belang zijn, hetgeen mede moet leiden tot de samenstelling van de nodige kaarten.
3. het bewerken van en de zo economisch mogelijke ontginning van de minerale bodemschatten van het land;
4. het geven van adviezen over de uitgifte van rechten van opsporing of ontginning van delfstoffen;
5. het medewerken tot handhaving van het naleven van de bepaling op mijnbouwgebied;
6. het medewerken aan de vernieuwing van deze bepalingen;
7. het onderhouden van contacten en aangaan van samenwerking met internationale diensten.

In 2013 zal de controlewerkzaamheden door de dienst effectief worden voortgezet het geen zal moeten resulteren in verbeterde “monitoring” van de goudwinning en zandopgravingen.

Goudmijnbouw

Het Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen zal de efficiënte benutting van concessie ten behoeve van kleinschalige goudmijnbouw ver ter handgenomen nemen.

De Geologisch Mijnbouwkundige Dienst is thans in samenwerking met de presidentiële commissie "Ordering Goud Sector" en met andere belanghebbenden in het veld bezig de ordening van deze sector aan te pakken. Het belang van deze aanpak is om illegaliteit terug te dringen, het milieu te beschermen, de staatsinkomsten te vergroten, en het wettelijk gezag wederom te bevestigen

Naast de uitstekende voortgang die in het afgelopen jaar is bereikt met de noodzakelijke ordening van de kleinschalige goudmijnbouw, is voor wat de goudsector betreft de aandacht vooral gericht geweest op de onderhandelingen met de multinationals IAMGOLD en NEWMONT om op korte termijn tot een significante uitbreiding van de industriële goudmijnbouw in ons land te geraken. De onderhandelingen met IAMGold betreffen de uitbreiding van haar bestaande goudproductieactiviteiten in het Rosebel gebied in het district Brokopondo, terwijl het bij NEWMONT gaat om de opzet van een geheel nieuwe operatie in het Meriangebied in het district Marowijne. Hoewel de onderhandelingen met de beide bedrijven vrijwel gelijktijdig zijn gestart is door de verschillende aard van de beoogde investeringen het tempo niet altijd gelijk geweest. De afronding van de onderhandelingen met IAMGOLD wordt binnen kort tegemoet gezien. De afronding van de onderhandelingen met NEWMONT zal enige tijd meer vergen, maar er is goede hoop dat ook deze met een voor ons land bevredigend resultaat nog dit jaar zal worden bereikt. De positieve prijsontwikkeling van goud vormt de grondslag voor een toenemende betekenis van de sector voor de nationale economie.

Bouwmaterialen

Naast de huidige toename van de activiteiten in de goudsector wordt in het kader van de diverse ontwikkelingen op sociaal maatschappelijk gebied en andere civieltechnische projecten zoals overheid huizen en wegenbouw projecten een grotere vraag naar bouwmaterialen verwacht.

De N.V. Grassalco zal als een gediversificeerde staatsmijnbouwonderneming de katalysator rol hebben naar andere bedrijven in de mijnbouwsector.

Anticiperend op deze positieve ontwikkelingen zal alvast overgegaan worden tot de vaststelling van de royalty voor deze delfstoffen. De nieuwe mijnwet die in voorbereiding is, wordt ingericht op basis van moderne ontwikkelingen binnen de mijnbouwsector op regionaal alsmede op mondiaal niveau.

Bauxiet industrie

Met de opleving van de aardolie- en goudindustrie in Suriname aan de ene kant en de dalende aluinaarde- en aluminiumprijzen aan de andere kant is de relatieve betekenis van de bauxietindustrie in Suriname aanzienlijk afgenomen.

De bauxietmaatschappijen blijven optimistisch en treffen voorbereidingen om de aluinaardeproductie veilig te stellen, terwijl de Staat al het mogelijke doet opdat zij de nodige mijnbouw- en gebruiksrechten alsmede toestemming voor het verrichten van haalbaarheidsstudies kunnen verkrijgen.

Tegen deze achtergrond zullen de bauxietvoorkomens van de bestaande Lelydorp 1 mijn te Para, verder worden geëxploiteerd. Voor heropening van de Lelydorp 1 mijn is er een contract aangegaan met de buitenlandse onderneming Boskalis die samen met lokale bedrijven inhoud zal geven aan het contract. De contractwaarde bedraagt US\$ 175 miljoen en omvat het verwijderen van de bovengrond, het uitgraven van bauxiet, het transporteren naar en het afleveren van bauxiet aan de Suralco raffinaderij te Paranam. De voorbereidingen voor ontwikkeling van deze mijn zijn in volle gang.. De eerste bauxietproductie wordt in het eerste kwartaal van 2013 verwacht.

Daarnaast is het Nassauplateau geïdentificeerd als de volgende bauxietbron om samen met de Para Noord/Kankantrie Noord mijnen jaarlijks 4,2 miljoen bdm bauxiet te leveren aan de aluinaarderaffinaderij te Paranam. De feasibility studie van het Nassau project is in volle gang. De engineeringstudie voor de mijn, de circa 80km lange haulroad, de opslag en overslagfaciliteiten aan de Surinamerivier en het bargen naar Paranam zal in het 1ste kwartaal van 2013 worden gefinaliseerd terwijl de goedkeuring voor volledige financiering van het Nassauproject door de aandeelhouder in juni 2013 moet zijn verkregen. Hierna zal in juli 2013 een aanvang worden gemaakt met de ontwikkeling van de Nassaumijn en constructie van de daarbij behorende wegen.

Recent onderzoek heeft uitgewezen dat er in al deze mijnen tezamen circa 55 miljoen ton aan winbare bauxietreserves aanwezig is welke voldoende is om de Paranamraffinaderij tot en met 2023 van bauxiet te voorzien.

De verwachting is dat de investeringen in de ontwikkeling van de mijnen in 2012 zullen oplopen tot US\$ 11 miljoen. In 2013 zullen die fors toenemen tot US\$ 60 miljoen. Verder zal deze sector in het jaar 2013 bijdragen in de werkgelegenheid met 2,800 man. In de constructiefase zal het aantal tijdelijke werknemers een piek bereiken tussen 750 en 1000 man.

Deze activiteiten van de bauxietmaatschappijen worden gecontroleerd door het Bauxiet Instituut Suriname. De geraamde begroting voor het Instituut over 2013 bedraagt SRD 2.845.700,-

Sector Energie

Een duurzame energievoorziening is van groot belang voor de sociaal- economische ontwikkeling van Suriname.

De **Missie** van het Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen ten aan zijn van de sector engerie luidt als volgt: “continu beschikbaar hebben van betaalbare kwalitatieve elektrische energie voor de totale bevolking en voor de geprojecteerde economische groei”

In dit kader gaat Dienst Elektrificatie Voorziening die als taak heeft het binnenland te voorzien van goed en betrouwbaar elektrische energie door met haar activiteiten waaronder het opzetten, reviseren en uitbreiden van elektrische centrales en het koppelen van de distributienetten van verschillende dorpen. Het zoveel mogelijk verhogen van de kwaliteit van de elektriciteitsvoorziening in die gebieden zal zorgen voor de verbetering van de woon- en leefklimaat in het binnenland.

De N.V. E.B.S. zal gestadig haar elektriciteit opwekkingscapaciteit en de uitbreiding van het elektriciteit distributie systeem ter hand nemen.

De Staatsolie Maatschappij Suriname N.V. zal op verzoek van de Regering de uitbrieding van de (SPCS) energie centrale te Tout lui Faut met 34 MW ter hand nemen. Terwijl een onderzoek naar waterkrachtpotentie om elektriciteit op te wekken in het Tapanahoni gebied voortgezet wordt . Het uiteindelijke doel van dit project is om 60 MW aan hydropower toe te voegen aan het electriciteitsnet. Dit project is nog in een onderzoeksfase en in 2013 zal de milieu –en sociale impact studie worden afgerond.

Sector Water

Goed en gezond drinkwater dient voor elk individu beschikbaar en betaalbaar te zijn, dus ook voor minder draagkrachtige. Het beleid is daarom steeds erop gericht de productie en distributie van drinkwater in overeenstemming te brengen met het doel, om voldoende betaalbaar drinkwater te hebben in zowel Paramaribo, de districten als in het binnenland.

In de waarborging van goed en veilig drinkwater voor de samenleving wordt de regering geruggensteund door de waterbedrijven: de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) en de Dienst Watervoorziening (DWV).

De SWM draagt de verantwoordelijkheid voor de water voorziening in een groot deel van de kustvlakte terwijl de DWV in voornamelijk dun bevolkte gebieden (districten) werkzaam is. De DWV zal in dit verband de opgang gezette uitvoeringsprojecten in het begrotingsjaar 2013 continueren, terwijl nieuwe projecten worden geïnitieerd. (zie begroting DWV)

Leidraad voor het drinkwaterbeleid is de verwezenlijking van de aanbevelingen zoals vervat in het Suriname Water Supply Masterplan 2011 – 2024.

TITEL I: Apparaatskosten

Bedragen x SRD.1.000

Code	Kostensoort	Realisatie 2011	Vermoede- lijk beloop 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017
10	Personeelskosten	18.176	19.152	23.053	23.500	24.000	24.500	25.000
20	Materiële kosten	5.608	9.102	8.963	11.100	11.100	10.000	10.000
30	Subsidies en bijdragen	9.361	13.000	24.325	26.500	27.000	27.000	27.000
40	Aanschaffingen	892	982	2.582	2.500	2.000	1.500	1.500
	Totaal	34.037	42.236	58.923	63.600	64.100	63.000	63.500

Toelichting**Personeelskosten (10)**

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen heeft per juli 2012 een personeelsbestand van 698. De formatie wordt onderscheiden in:

- 2 x dienende in functiegroep 1
- 2 x dienende in functiegroep 2
- 69 x dienende in functiegroep 3
- 212x dienende in functiegroep 4
- 191x dienende in functiegroep 5
- 84 x dienende in functiegroep 6
- 48 x dienende in functiegroep 7
- 30 x dienende in functiegroep 8
- 16 x dienende in functiegroep 9
- 2 x dienende in functiegroep 10
- 6 x dienende in functiegroep 11
- Niet ingepast 2
- Werkovereenkomst 30
- Onderdirecteur 2
- Direkteur 2

Het aantal van 698 is verdeeld onder de diverse onderdirectoraten, diensten, afdelingen en onderafdelingen. Naar geslacht verdelen we het in:

- 541 mannen
- 157 vrouwen

De gemiddelde leeftijd is 48 jaar.

Ongeveer 17 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten, terwijl een instroom van ongeveer 100 personen verwachtbaar is, zijnde aanvulling voornamelijk personeel t.b.v de bediening en onderhoud van de lichtaggregaten en waterleidingstations in de distrikten en het binnenland en technisch georiënteerd kader.

Dit bedrag is tot stand gekomen door:

• Salarissen	SRD. 19.157.127,36
• Vacatie- en onderstanden	SRD. 1.059.207,20
• Toelagen	SRD. 1.424.977,00
• Vergoedingen	SRD. 104.220,00
• Opleiding	SRD. 130.500,00
• Externen	<u>SRD. 1.177.000,00</u> +

Totaal **SRD. 23.053.031,56**

De totale personeelskosten voor het jaar 2013 zijn begroot voor SRD 23.053.031,56 afger. SRD 23.053.000,00

Materiele kosten (20)

Totaal is er voor materiële kosten een bedrag van SRD. 8.962.645,00 afgerond SRD. 8.963.000,00 opgebracht in de begroting.

De volgende artikelen zijn belast:

1. Kantoorkosten	SRD. 884.260,00
2. Gebouwen en energie	SRD. 2.396.900,00
3. Reis en verblijfkosten	SRD. 3.933.300,00
4. Automatisering	SRD. 131.100,00
5. Voorlichting	SRD. 92.200,00
6. Algemeen	SRD. 1.323.675,00
7. Onderwijs	SRD. 50.000,00
8. Medische verzorging	<u>SRD. 151.210,00</u> +

Totaal **SRD. 8.962.645,00**

Toelichting

➤ 1. Kantoorkosten

Hiervoor is er een bedrag groot SRD. 884.260,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a worden besteedt aan:

- het aanschaffen van kantoormiddelen

- het drukken van magazijnkaarten, verlofkaarten, declaratieformulieren etc.
- het betalen van telefoonrekeningen
- het opheffen van storingen etc.
- het repareren en onderhouden van kantoormeubilair zoals stoelen, tafels etc.
- het onderhouden van kantoor machines zoals telmachines en copieermachines

➤ **2. Gebouwen en energie**

Hiervoor is er een bedrag groot SRD 2.396.900,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het betalen van huur magazijnruimte aan de Chopinstraat en Klaroenstraat
- betalen van huurpand aan de Watermolenstraat
- renovatie van opstallen t.b.v waterleidingstations
- kleine verbouwingen binnen kantoorgebouwen
- reguliere onderhoud van kantoorgebouwen en terreinen
- het betalen van huur aan kersten
- huur gebouw aan de bonistraat

➤ **3. Reis- en verblijfskosten**

Hiervoor is er een bedrag groot SRD. 3.933.300,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het bekostigen van noodzakelijke reiskosten i.v.m. controle werkzaamheden door mijninspekteurs .
- vergoedingen aan veldwerkers en mijninspekteurs voor wat betreft daggelden en ontberingstoelagen in diverse gebieden in Suriname

Huren van voertuigen te land en te water die noodzakelijk zijn voor een efficiënte uitvoering van werkzaamheden in het binnenland.

- het bekostigen van tickets, hotel en consumptie etc.
- onderhouden van diverse dienstvoertuigen
- charteren van diverse luchttransporten

➤ **4. Automatisering**

Hiervoor is er een bedrag groot SRD 131.100,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het aanschaffen van gebruiksgoederen zoals cartridges, memory sticks, cd's etc. voor de diensten
- Het laten aanleggen van datalijnen alsook het upgraden van computerprogramma's
- Het onderhouden van computers

➤ **5. Voorlichting**

Hiervoor is er een bedrag groot SRD 92.200,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- Advertenties en bekendmakingen in dag- en weekbladen alsmede voor radio en televisie.
- Radio en tv programma's waarin het ministerie het volk informeert over brandende kwesties die het ministerie regardereren.

➤ **6. Algemeen**

Hiervoor is er een bedrag van SRD 1.323.675,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het betalen van verzekeringen van arbeiders van de Dienst Watervoorziening
- het aanschaffen van safety schoeisel, brillen , vesten etc.
- het bewaken van kantoorgebouwen
- het transporteren van materiaal naar diverse waterleidingstations
- huur en onderhoud van zwaarmaterieel
- aankopen van schoonmaak -en reinigingsmiddelen
- het betalen van abonnementen en het aanschaffen van noodzakelijke boeken
- onderscheidingen en andere feestelijke bijeenkomsten

➤ **7. Onderwijs**

Hiervoor is er een bedrag van SRD. 50.000,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- Educatie en andere vormingsprogramma's

➤ **8. Medische verzorging**

Hiervoor is er een bedrag van SRD. 151.210,00 opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het aankopen van E.H.B.O trommels, malaria tabletten etc. zodat er bij eventuele ongelukken gelijk hulp geboden kan worden.

De totale materiële kosten voor het jaar 2013 is begroot voor SRD 8.962.645,00 afger. SRD 8.963.000,-.

Subsidies en bijdragen (30)

Hieronder worden onder andere de brandstof t.b.v Elektrificatie, de bijdragen aan huishoudens, in het bijzonder het gratis verstrekken van drinkwater door de dienst Watervoorziening, belast.

Gelet op de stijgende trend voor brandstof op de wereldmarkt en het 1x24 uur draaien van enkele generatoren, is het totaal bedrag dat is opgebracht voor subsidies en bijdragen aanzienlijk verhoogd.

Er moeten circa 129 dorpen in het binnenland voorzien worden van brandstof en smeermiddelen. Per maand worden er 190.000 liters diesel, 54.476 liters gasoline, 115 pails smeerolie, 160 kratten nautillus en 1.33 vat coolant aangekocht.

126 Dorpen	Diesel	Smeerolie	Gasoline	Nautillus
	Liters	Pail	Liter	Kratten
Per maand	190.000	115 pail	54.476	160
Per jaar (x12)	2.280.000	1.380pail	653.712	1.920
Gem. kstprij(sSRD)	5,00	275,00	5,25	224,00
Totaal in SRD.	11.400.000,00	379.500,00	3.431.988,00	430.080,00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen.	SRD. 15.641.568,00			

Voor het 1maal 24u draaien van stations in de dorpen Galibi, Guyaba en Atjonie van de Dienst Energievoorziening is er brandstof nodig voor een totaal bedrag van SRD.10.092.236,-.

3 Dorpen	Staatsolie LVGO	Smeerolie	Coolant
	Liters	Pail	Vaten
Per maand	127.578,13	12,00	1.33
Per jaar (x12)	1.530.937,56	144,00	16,00
Gem. kst prijs (SRD)	4,30	275,00	3.800,00
Totaal in SRD.	6.583.032,00	39.600,00	60.800,00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen.	SRD.6.683.432,00		

Er is een bedrag van **SRD. 2.000.000,00** opgebracht in de begroting om de waterdistributie in de districten te continueren. Deze zijn via openbare tappunten aangesloten op het waterleidingsnet van de N.V. Surinaamse Waterleiding Maatschappij. De mobiele waterdistributie levert ook hun bijdrage door in de droge tijd de gebieden, die verstoken zijn van gezond drinkwater, van water te voorzien.

DISTRICT BROKOPONDO					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Commissaris kondre	18	2400	12000	12	6
Kwakoe Gron	30	0	19200	12	0
Phedra	30	0	28800	12	0
Rama	40	0	19200	12	0
Witsanti	18	0	19200	12	0
Sarakreek	60	2400	24000	12	6
Baku	60	2400	24000	12	6
Totaal hoeveelheid	256	7200	146400	84	18
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	37,800.00	732,000.00	23,100.00	4,032.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen					SRD. 796,932.00

DISTRICT COMMEWIJNE					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Pomona	40	2400	19200	12	12
Totaal hoeveelheid	40	2400	19200	12	12
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	12,600.00	96,000.00	3,300.00	2,688.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen	SRD. 114,588,00				
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Perica	18	0	12000	12	0
Wanhatti	60	2400	19200	12	0
Lantiwee	18	2400	12000	12	6
Pikinsanti	18	2400	12000	12	6
Langahoekoe	30	2400	12000	12	6
Pinatjarimi	18	2400	12000	12	6
Malokokondre	18	2400	12000	12	6
Tamarin	60	2400	12000	12	0
Ricanaumoffo	60	0	24000	12	0
Dantapoe	18	2400	12000	12	6
Manjabon	18	2400	12000	12	6
Morakondre	40	0	12000	12	0
Kasabaondro	25	0	12000	12	0
Patamakka	30	0	12000	12	0
Ovia-Olo	40	0	12000	12	0
Moengotapoe	150	0	36000	12	0

Adjoemakondre	40	0	12000	12	0
Alfonsdorp	68	0	24000	12	0
Kraboe-olo	30	0	12000	12	0
Galibi	100	2400	36000	12	6
Krikimoffo	48	7200	19200	12	18
Akoloji kondre	0	0	0	0	0
Mopikondre	0	0	0	0	0
Bigiston	40	4800	19200	12	12
Totaal hoeveelheid	947	36000	357600	264	78
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	189,000.00	1,788,000.00	72,600.00	17,472.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen	SRD. 2.067.072,00				

DISTRICT NICKERIE					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Tapoeripa(Nickerie)	48	4800	19200	12	12
Totaal hoeveelheid	48	4800	19200	12	12
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	25,200.00	96,000.00	3,300.00	2,688.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen	SRD. 127.188,00				

DISTRICT PARA					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Pikien Saron	40	0	24000	12	0
Bigi Poika	60	0	24000	12	0
Powakka	60	0	24000	12	0
Pierre Kondre	40	0	19200	12	0
Redi-Doti	60	0	19200	12	0
Cassipora	30	0	12000	12	0
Carolina	60	0	19200	12	0
Totaal hoeveelheid	350	0	141600	84	0
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	-	708,000.00	23,100.00	-
Totaal aan brandstof en smeermiddelen	SRD. 731.100,00				

DISTRICT SARAMACCA					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Kalebaskreek	60	2400	12000	12	6
Tottikamp	55	2400	12000	12	12
Totaal hoeveelheid	115	4800	24000	24	18
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	25,200.00	120,000.00	6,600.00	4,032.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen	SRD. 155.832,00				

DISTRICT SIPALIWINI					
Centrale	Kw	Gasoline	Diesel	Rimula	Nautilus
		Liters	Liters	Pail	Karton
Corneliskondre	40	4800	12000	12	12
Donderskamp	40	4800	12000	12	12
Witagron	30	0	19200	12	0
Kaaimanston	18	2400	12000	12	6
Pakirakreek	12	4800	12000	12	12
Langatabbetje	80	9600	28800	12	24
Badatabiki	20	7200	12000	12	18
Nason	60	7200	19200	12	18
Tabikiede	30	7200	12000	12	18
Pakira tabiki	12	7200	12000	12	18
Skin tabiki	20	7200	12000	12	18
Atemsa	30	7200	12000	12	18
Loka-Loka	40	7200	19200	12	18
Gosutu	0	7200	12000	12	18
Gakaba	25	7200	19200	12	18
Stoelmanseiland	114	7200	36000	12	18
Pulugoedoe	30	7200	19200	12	18
Cottica a/d Lawa	68	9600	24000	12	24
Gonninikrikimoffo	48	9600	19200	12	24
Kawemhakken	60	9600	19200	12	24
Tabiki	40	7200	19200	12	18
Sangamasoesa	40	9600	12000	12	24
Manlobi	40	9600	19200	12	24
Benanu	60	9600	19200	12	24
Mooitakkie	40	9600	19200	12	24
Jamaica	36	9600	12000	12	24

Lincidede	36	9600	12000	12	24
Drietabbetje	114	12000	28800	12	30
Kisai	40	9600	19200	12	24
Godoo-olo	40	9600	24000	12	24
Granbori	30	9600	12000	12	24
Apetina	30	12000	19200	12	30
Peletepoe	18	0	12000	12	0
Sanbendoemi	40	9600	19200	12	24
Poeketie	120	9600	36000	12	24
Pokigrong	450	0	12000	12	0
Gengeston	40	1200	24000	12	3
Pamboko	60	1200	24000	12	3
Abenaston	68	2400	28800	12	6
Kajapatie	30	2400	24000	12	6
Jaw Jaw	68	2400	24000	12	6
Lispansi	30	2400	12000	12	6
Adawai	12	2400	7200	12	6
Gunzi	30	2400	19200	12	6
Nw. Aurora	60	4800	24000	12	12
Amaka kondre	40	2400	12000	12	6
Gujaba	140	4800	28800	12	12
Grantatai	48	4800	19200	12	12
Bendekwaai	48	4800	19200	12	12
Pikinslee	40	4800	24000	12	12
Futunakaba	40	4800	19200	12	12
Botopasie	60	4800	24000	12	12
Dan	27	4800	19200	12	12
Kambaloea	80	4800	24000	12	12
Malobi	40	4800	19200	12	12
Massiakreek	72	7200	24000	12	18

Semoisi	90	7200	28800	12	18
Dawme	36	4800	12000	12	12
Granslee	120	9600	36000	12	24
Hekoenoeno	48	4800	19200	12	12
Kampoe	48	7200	19200	12	18
Toemaipa	24	4800	12000	12	12
Pikinpada	24	2400	12000	12	6
Godo	40	7200	19200	12	18
Bende kondre	60	7200	19200	12	18
Asidonhopo	115	9600	28800	12	24
Dan Gogo	40	4800	12000	12	12
Bedi Watra	12	9600	12000	12	24
Ligorio	60	9600	19200	12	24
Kajana	114	9600	19200	12	24
Stonhoekoe	30	9600	19200	12	24
Duwatra/Bekio kondre	40	2400	19200	12	6
Padanlafanti	30	4800	24000	12	12
Baikutu	30	2400	12000	12	6
Nw.Jacobkondre	40	7200	19200	12	18
Pijeti	60	9600	24000	12	24
Boslanti	30	9600	19200	12	24
Padua	10	4800	7200	12	18
Pusugroeno	55	9600	24000	12	24
Totaal hoeveelheid	4140	504000	1495200	948	1266
Gem. Kostprijs (SRD)		5.25	5.00	275.00	224.00
Totaal in SRD	-	2,646,000.00	7,476,000.00	260,700.00	283,584.00
Totaal aan brandstof en smeermiddelen				SRD.10.666.284,00	

Het totaal bedrag is geraamd op SRD 24.325.000,00**Aanschaffingen (40)**

De artikelen die belast worden zijn :

1. Inventaris	SRD.	195.770,00
2. Automatisering	SRD.	136.100,00
3. Gereedschappen	SRD.	15.000,00
4. Vervoermiddelen	SRD.	2.235.000,00 +
Totaal	SRD.	<u>2.581.870,00</u>

Toelichting**➤ 1. Inventaris**

Hiervoor is er een bedrag van **SRD.195.770,00** opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het vervangen van meubilair, gordijnen etc.
- het onderhouden, repareren alsook het aanschaffen communicatie apparatuur voor veldploegen

➤ 2. Automatisering

Hiervoor is er een bedrag van **SRD.136.100,00** opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het aanschaffen van computers, printers etc.
- het installeren van computernetwerken

➤ 3. Gereedschappen

Hiervoor is er een bedrag **SRD 15.000,00** opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

- het aanschaffen van geweerpatronen die tijdens veldwerkzaamheden worden verstrekt aan veldwerkers ter bescherming van de eigen veiligheid tegen roofdieren etc.
- het aanschaffen vantechnische gereedschappen zoals ring- en steeksleutels, schroevendraaiers etc.
-

➤ 4. Vervoermiddelen

Hiervoor is er een bedrag **SRD 2.235.000,00** opgebracht.

Dit bedrag zal o.a. worden besteedt aan:

	Pick-up's	Auto's	Bussen	Vaartuigen
Afdelingen				
Dept.Leiding	4	1		
Interne Controle		1		
Voorlichting	1	1		
Technische Dienst	1			
Alg.huish.dienst	1			
BFZ	1			
Totaal	8	3		

Titel II: Beleidsprogramma's

Tabel 1: bedragen in duizenden SRD

Code		Realisatie 2011	Vermoe- delijk beloop 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017
OP – Kernthema: DRINKWATER								
100	Watervoor-ziening	9.133	20.391	26.000	38.276	40.000	41.000	41.000
106	Kosten instandhouding waterleidingbe-drijven en nieuwe aansluitingen	956	4.000	6.500	6.500	6.500	8.000	8.000
111	Uitvoering waterleidingpro-jecten in het kustgebied en binnenland		62.205	8.375	8.375	8.375		
126	Overdracht waterleidingssta-tions aan S.W.M		23.450	8.000	48.000	72.000	72.000	72.000
121	Watervoorzieningsproj ekten voor volkswoningen		5.913	5.913	5.913	5.913	5.913	5.913
OP – Kernthema: ENERGIE								
101	Energievoor-ziening	10.432	18.700	21.810	23.000	23.000	23.000	23.000
107	Openbare straatverlichting	901	1.500	4.038	4.500	4.500	4.500	4.500
108	Inkoop energie Brokopondo overeenkomst	48.042	76.000	177.000	180.000	180.000	180.000	180.000
109	Kosten elektrische centrales in het binnenland	3.001	4.500	5.000	5.500	5.500	6.000	6.000
110	Renovatie Hoofdkantoor			116.15				

123	Subsidie aan Energie Bedrijven Suriname			100.000				
OP – Kernthema: MIJNBOUW								
Bauxiet sector								
104	Bauxiet Instituut Suriname	1.359	2.400	2.846	2.900	2.900	2.950	3.000
122	Uitvoering projecten t.b.v G.M.D		800	1.127	1.400	1.400	1.450	1.450
OP – Kernthema: Goud en Ordening Goudsector								
116	Ordening Goudsector	10.879	14.486	26.149	27.000	27.500	27.500	28.000
120	Onderhandeling-en met IAM Gold en NewMont			2.884				
OP – Beleidsgebied: Economisch								
118	Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijn ten behoeve van Dienst Watervoorziening			1.310				
119	Nieuwbouw kantoorgebouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote Combeweg	2.500	1.300	1.250	1.500	2.000		
124	Verbouwing gebouw G.M.D		1.700	1.050	1.050			
	TOTAAL BELEIDS-PRO-GRAMMA'S	87.203	237.345	399.368	353.914	379.588	372.313	372.863

Toelichting 100: Watervoorziening

Doel:

Het uitvoeren van graafwerkzaamheden voor het aanleggen van distributienetten in de districten en diverse dorpen in het binnenland.

Aankoop van pompen en buismaterialen en vervangen van filters t.b.v. diverse waterleidingstations.

Maatregelen:

- Het boren en ontwikkelen van nieuwe bronnen.
- Uitbreiden van zuiveringinstallaties en opslag bij nieuwe bronnen.
- Aanschaffen van pompen en/of onderdelen.
- Aanschaf reinwatertanks.
- Bouwen van platformen voor reinwatertanks.
- Aankopen van P.V.C buismaterialen en hulpstukken.
- Aankopen van afsluiters, stalenbuizen, hulp- en overgangstukken.
- Rehabiliteren en verzwaren van de elektrische installaties.
- Verzwaren en aanleggen van distributienetten.

- Opzetten van waterleidingstations.
- Renovatie van bedrijfswoningen.
- Onderhouden van waterstations in het binnenland.
- Leggen van transport en dienstleidingen.
- Aanschaffen van twee water trucks en drie pick-up's
(SRD 1.500.000,00)

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

Watervoorziening		Project Raming	Periode	
Nr.	OMSCHRIJVING		Begin	Eind
1	COMMEWIJNE			
	MEERZORG (station)			
	Het plaatsen van twee stalen filters voor het filtreren van het ruwwater.	250.000,00	Januari	Maart
	Hydro geologischonderzoek	250.000,00	Februari	September
	Uitbreiding water station Peperpot	500.000,00	Maart	December
	Aankoop buis materiaal en uitbreiding transport en distributie netwerk te Tamansarie en Tamanredjo	750.000,00	Febr.	December
	Uitbreiding transport en distributie netwerk te Pandiet weg en Alkmaar	500.000,00	Maart	December
	Uitbreiding transport en ditributie leiding te Militair project	250.000,00	Maart	Augustus
	Uitbreiding overige delen van Commewijne	500.000,00	Maart	December
	Ontwikkelen bronnen veld te Peperpot	750.000,00	April	November
	Bemetering 1000 aantal huishoudens	200.000,00	Febr.	Aug.
2	SARAMACCA			
	UITKIJK			
	Aankoop buis materiaal en uitbreiding transport en distributie netwerk in diverse gebieden	500.000,00	Maart	Aug.
	Bemetering 1000 aantal huishoudens	100.000,00	April	Okt.
	Modificeren en rehabiliteren van het waterleiding station.	500.000,00	Febr.	Dec.
	KAMPONG BAROE			
	Het plaatsen van twee stalen filters voor het filtreren van het ruw water.	300.000,00	Februari	Juni

	Het plaatsen van een reinwatertank voor de opslag van gefilterd drinkwater.	312.500,00	April	September
	Het bouwen van een platform ten behoeve van de reinwatertank.	75.000,00	April	Juli
	Het boren van een waterbon. Het beschikbaar stellen van een hogere capaciteit aan drinkwater.	250.000,00	April	Juli
	Uitbreiding transport en distributie netwerk	250.000,00	Maart	Sept.
	Bemetering 1000 huishoudens	200.000,00	Mei	Sept.
	GRONINGEN			
	Het plaatsen van twee stalen filters voor het filtreren van het ruwwater.	300.000,00	juni	Augustus
	Het plaatsen van een reinwatertank oor de opslag van gefilterd drinkwater.	312.500,00	Juli	Augustus
	Het bouwen van een platform ten behoeve van de reinwatertank.	75.000,00	Augustus	Oktober
	Aankoop buis materiaal en uitbreiding transport en distributie netwerk	350.000,00	April	Dec.
	Het boren en aanbrengen van een bronpomp en ruw waterleiding	550.000,00	Maart	Nov.
	Bemetering 1000 aantal huishoudens	200.000,00	Juni	Dec.
	BOSKAMP			
	Aankoop buis materiaal en het aanleggen van 20 km waterleidingbuizen van Jenny km 99½ naar Boskamp, opslag en distributie. Het voorzien van de bevolking van drinkwater.	700.000,00	Juli	September
	Aankoop buis materiaal en uitbreiding transport en distributie netwerk	550.000,00	Maart	Sept.
	Aanlegpompstation	500.000,00	April	Okt.
	TIJGERKREEK			
	Tijgerkreek boren twee waterbronnen . Het beschikbaar stellen van meer water ten behoeve van het gebied.	375.000,00	Januari	Maart
	Modifieren en rehabiliteren van het waterleiding station	179.500,00	Juli	September
	Aankoop buis materiaal en uitbreiding transport en distributie netwerk	350.000,00	Juli	Dec.
	Bemetering 1000 huishoudens	200.000,00	Mei	Dec.
3	PARA			
	CABENDADORP			

	Het bouwen van een nieuw waterleidingstation te cabendadorp zodat de dorpsgemeenschap aldaar van kwalitatief goed drinkwater voorzien kan worden.	275.000,00	Januari	September
	BIGIPOIKA			
	Het rehabiliteren en uitbreiden van het waterleidingstation te Bigi Poika vanwege de verhoogde vraag naar water in het gebied.	225.000,00	Januari	Oktober
	PIKIN SARON			
	Het rehabiliteren van het waterleidingstation te Pikin Saron tot een capaciteit van 40m ³ per dag, vanwege de toename van de plaatselijke bevolking.	150.000,00	Januari	April
	BERLIJN			
	Het uitbreiden van het distributienet met 1750m waterleidingbuizen 1000m 3" en 750m 2". Het transporteren van water naar het desbetreffend mgebied.	75.000,00	Januari	Mei
	Rehabiliteren en modificieren van de waterleidingstations in het Para gebied.	500.000,00	Januari	December
4	SIPALIWINIE			
	NIEUW AURORA			
	Gezien de groei van de plaatselijke bevolking zal het waterleiding station te nieuw Aurora uitgebreid worden dit tot een capaciteit van 40m ³ tot 60m ³ .	200.000,00	Januari	Juli
	Het modificieren en rehabiliteren van de overige waterleiding stations te sipaliwinie	250.000,00	Juli	December
	APOERA			
	Rehabilitatie cq modificatie van bestaande station	300.000,00	Januari	Augustus
5	CORONIE			
	Het plaatsen van twee stalen filters voor het filtreren van het ruwwater.	150.000,00	Januari	Juni
	Het rehabiliteren van het kantoor en de stalenbuizen gallerij	250.000,00	Januari	September
	JENNY KM 99½			
	Het opzetten van een nieuw waterleidingstation	1.250.000,00	Maart	September

6	MAROWIJNE			
	COTTICA AAN DE LAWA			
	Engineering en voorbereiding voor het nieuw op te zetten waterleidingstation.	150.000,00	Januari	Maart
	Het bouwen van een nieuw waterleiding station te Cottica aan de Lawa met een watercapaciteit van 60m ³ per dag. Dit om de gemeenschap aldaar van kwalitatief drinkwater te voorzien.	280.000,00	April	Juli
	ACHTERLAND MAROWIJNE			
	Rehabilitatie cq modificatie van bestaande station	400.000,00	Februari	April
	EROWARTE			
	Het plaatsen van een stalen filter voor het filtreren van het ruwwater.	200.000,00	Januari	Maart
	Het plaatsen van een reinwatertank voor de opslag van gefilterd drinkwater.	312.500,00	Maart	April
	Het bouwen van een platform ten behoeve van de reinwater.	75.000,00	Maart	April
	GALIBIE			
	Het aanschaffen van bronpompen en diverse onderdelen om de drinkwatervoorzien garanderen	200.000,00	Januari	Juli
	ALFONSDORP			
	Rehabilitatie cq modificatie van bestaande station aldaar	375.000,00	Januari	April
7	NICKERIE			
	WAGENINGEN			
	Rehabilitatie en uitbreiding van het waterleidingstation. Het waterleidingstation is in slechte staat en om de plaatselijke bevolking van drinkwater te voorzien.	350.000,00	Januari	September
	Boren van een nieuwe bron. Het ter beschikking stellen van meer water ten behoeve van het gebied.	375.000,00	Maart	Mei
	Het plaatsen van twee reinwatertanks voor de opslag van gefilterd drinkwater.	312.500,00	Juni	augustus
	Het bouwen van een platform ten behoeve van de reinwatertank.	7.000,00	April	Juni

	PARADISE			
	Aankoop buis materiaal en uitbreiden van het distributienet met ca. 5 km 6" - 4" (van paradise naar Henar) Om de watertoevoer te Paradise te verhogen.	475.000,00	Februari	Oktober
8	BROKOPONDO			
	Het rehabiliteren en modificeren van de waterleidingstations in het brokopondo gebied	750.000,00	Januari	December
	Boren van twee bronnen voor het verhogen van de watercapaciteit.	250.000,00	Januari	December
	VICTORIA			
	Het bouwen van een nieuw waterleidingstation om de plaatselijke bevolking van water te voorzien.	1.250.000,00	Maart	Oktober
	BROKOPONDO (ACHTERLAND)			
	Het rehabiliteren en modificeren van de waterleidingstations in het brokopondo gebied	650.000,00	Januari	December
	KAPASIKELE			
	Bouwen van een nieuw waterleidingstation om de plaatselijke bevolking van water te voorzien.	750.000,00	Januari	Mei
	NIEUW LOMBE			
	Aankoop buis materiaal en het leggen van een distributielijn van kapasikele naar Nieuw Lombe, om de plaatselijke bevolking van water te voorzien.	675.000,00	April	Augustus
9	PARAMARIBO			
	ALGEMEEN		Januari	Maart
	Het aanschaffen van distributie-pompen, diverse pomp onderdelen en buis materialen ten behoeve van diverse waterleiding stations.	1.110.000,00	Januari	December
	Lab faciliteiten binnenland. Om zelfstandig het chloor gehalte van het water te meten.	250.000,00	Januari	December
	Training lab equipment en personeel. Het personeel de nodige kennis bij te brengen mbt het gebruik en aflezen van lab resultaten van het drinkwater.	100.000,00	Januari	December
	Aankoop geo-instrumenten	100.000,00	Januari	April

	Field lab equipment	100.000,00	Januari	Maart
	Surfey CDFS water projects	75.000,00	Januari	Maart
	Boren waterbron locatie Morico	350.000,00	Januari	September
	Purchase for each (2) small water unit	300.000,00		
	Hydro-geologisch onderzoek Para & binnenland. Het onderzoek om na te gaan waar er grondwater voorkomt.	1.000.000,00	Januari	December
	TOTAAL	26.000.000,00		

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 26.000.000,-**.

Toelichting 106: Kosten instandhouding waterleidingbedrijven en nieuwe aansluitingen

Doel:

De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.

Maatregelen:

- Het servicen en repareren van diverse motoren
- Het overwikkelen van electromotoren
- Het repareren van leidingwerken uitgevoerd in staal, ijzer en p.v.c.
- Het repareren en onderhouden van diverse stalen- en betonnenfilters op de diverse bedrijven en systemen
- Het aanschaffen van filtermateriaal, wearingparts zoals: kammen, kettingen, bushings, bearings, belts, belt, vervangen/aanvullen van filter medium(grind, zand, schelpen).
- Het doen verrichten van las-, draai- en slijpwerken t.b.v de diverse bedrijven en systemen
- Het plegen van onderhouds- en reparatiewerken in de diverse distributienetten van de dienst, reparatie, beluchtingen en reinwatertanks.
- Aankoop van diverse elektra- en waterleiding materialen en hulpstukken, pompen

De aangekochte materialen en de te verrichten werkzaamheden zijn voor de diverse stations alsook de distributienetten bestemd.

De dienst Watervoorziening telt 12 grote bedrijven in de kustvlakte, 1 te Apoera en 31 minder grote tot kleine stations in het binnenland. De aankoop van de diverse materialen en het uitvoeren van diverse werkzaamheden moeten ervoor zorgen dat de continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe gegarandeerd is en blijft.

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 6.500.000,-**.

Toelichting 111: Uitvoering waterleidingprojecten in het kustgebied en binnenland

Het project dat met donorfianciering uitgevoerd zal worden t.b.v. ontwerpbegroting 2013

Water Supply Infrastructure Rehabilitation: gefinancierd door de Inter American Development Bank voor een totaal bedrag van USD 12.5 mln. waarbij de overheidsbijdrage USD 500.000 bedraagt. De overheidsbijdrage wordt verwacht in het 4^e en het 5^e jaar.

De uitvoering is van start gegaan in februari 2011. De totale uitvoeringsperiode is gesteld op 5 jaren.

Daarbij zullen vooral investeringen in het distributie netwerk van Groot-Paramaribo en Wanica worden gepleegd, w.o. de vervanging van oude leidingen (70 km). Deze werken moeten ertoe leiden, dat het dure, gezuiverde water zonder al te grote verliezen bij de consument komt. Ook zullen in totaal 8.000 aansluitingen worden gemaakt dan wel hersteld. Andere onderdelen zijn een energie efficiënte pilot programma en een programma om de hoeveelheid water waar geen inkomsten voor met name de SWM binnenkomen te verminderen (zg. Non-Revenu Water Program) De middelen uit dit project was niet opgenomen in de ontwerpbegroting van het jaar 2011, omdat de project manager nog niet was aangetrokken. Voor het jaar 2013 zal dat **US\$ 2.5 mln. (SRD. 8.375.000,00)** bedragen.

De kosten die hiermee gepaard gaan zijn in totaal **SRD 8.375.000,-**.

Toelichting 126: Overdracht waterleidingsstation aan S.W.M

Het beleid is erop gericht om steeds meer waterleidingstations en de bijbehorende verzorgingsgebieden in de komende jaren te brengen onder de verantwoordelijkheid van S.W.M. In het komend jaar zal de S.W.M. minstens twee waterleidingstation met bijbehorende verzorgingsgebieden overnemen. Hiertoe zal vóór de overdracht de stations in conditie worden gebracht die past bij het S.W.M gebeuren. De zuiverings installatie en andere voorzieningen zullen in conditie worden gebracht die past bij S.W.M.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op SRD. 8.000.000,-.

Toelichting 121: Watervoorzieningprojecten voor volkswoningen

Het financieren van 600 volkswoningen in het Hanna'slustproject door het Ministerie van Openbare Werken. In het project zal ook gewerkt worden aan de winning, zuivering, transport en de distributie van de drinkwater voorziening. De kosten die hieraan verbonden zijn bedraagt SRD. 5.912.500,=
Totaal is er voor bovengenoemde beleidsmaatregel het bedrag van SRD. **5.913.000,00** opgebracht in de begroting.

Toelichting 101: Energievoorziening

Doel:

Het opzetten, reviseren en uitbreiden van elektrische centrales en het koppelen van de distributienetten van verschillende dorpen die niet ver van elkaar liggen om de efficiëntie te verbeteren.

Maatregelen:

- Aankopen van kabel c.q. lijn - materiaal voor de bouw van koppelnetten.
- Aankopen van diesel aggregaten.
- Aankopen van opvoertransformatoren.
- Aankopen van drie pick-up's (SRD. 330.000)

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

District Marowijne	Omschrijving	Bedrag in SRD
Galibi	Het slopen en herinrichten v/h net	2.809.353,00
Akoloikondre	Het slopen en herinrichten v/h net	403.300,00
Alfonsdorp	Het slopen en herinrichten v/h net	508.252,00
Wanhati	Vervanging lichtaggregaat 60KW	79.897,50
Lantiwee	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Pikien Santi	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Pinatjarimie	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Malokkokondre	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Dantapoe	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Manjabong	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Mopikondre	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Perica	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Totaal District Marowijne		4.362.262,50
District Commewijne	Omschrijving	Bedrag in SRD
Meerzorg/LVV weg (gedeeltelijk)	Aansluiting op het elektriciteitsnet	300.000,00

Nw.Adam / kasimbegweg	Aansluiting op het elektriciteitsnet	200.000,00
Tamanredjo/ Djojosoepartoweg (Westelijk)	Aansluiting op het elektriciteitsnet	300.000,00
Totaal Commewijne		800.000,00
District Nickerie	Omschrijving	Bedrag in SRD
Dorp Wageningen en Post Utrecht	Uitbreiding distributienet	300.000,00
Oostelijk Polders/ Savannaweg		80.000,00
Henar/ Sluisweg		300.000,00
Totaal Nickerie		680.000,00
District Sipaliwini	Omschrijving	Bedrag in SRD
Tabiki Ede	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Tabiki Ede	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Poeketie	Uitvoeringsproject	275.000,00
Gosutu	Vervanging lichtaggregaat 40KW	53.432,50
Sangamasoesa	Vervanging lichtaggregaat 40KW	79.897,50
Clementie	Vervanging lichtaggregaat 60KW	79.897,50
Carmel	Vervanging lichtaggregaat 60KW	70.182,50
Langatabbetje	Vervanging lichtaggregaat 100KW	86.262,50
Cottica a/d Lawa	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Cottica a/d Lawa	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Goejaba	Het slopen en her-inrichten v/h net	3.112.251,00
Futunakaba	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Botopasie	Het slopen en her-inrichten v/h net	453.300,00
Pakiera Tabiki	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Pakiera Tabiki	Vervanging lichtaggregaat 40KW	53.432,50
Semoisie	Het slopen en her-inrichten v/h net	453.300,00
Godo	Het slopen en her-inrichten v/h net	508.252,00
Kajana	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Cottica a/d Lawa	Het slopen en her-inrichten v/h net	403.300,00
Granbori	Het slopen en her-inrichten v/h net	453.300,00
Manlobi	Het slopen en her-inrichten v/h net	453.300,00
Kaaimanston	Vervanging lichtaggregaat 20KW	53.432,50
Boslantie	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Padua	Vervanging lichtaggregaat 20KW	53.432,50
Witagron	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Adawai	Vervanging lichtaggregaat 40KW	53.432,50
Amakkakondre	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Bendiwatra	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Stomhoekoe	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Dan	Vervanging lichtaggregaat 40KW	70.182,50
Totaal District Sipaliwini		9.203.183,50
District Saramacca	Omschrijving	Bedrag in SRD
Kaaimanston	Vervanging lichtaggregaat 20KW	53.432,50

Totaal District Saramacca		53.432,50
District Brokopondo	Omschrijving	Bedrag in SRD
Commisaris Kondre	Vervanging lichtaggregaat 40 KW	70.182,50
Totaal District Brokopondo		70.182,50

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn in totaal **SRD 21.810.000,-**.

Toelichting 107: Openbare straatverlichting

Doel:

Het verlichten van de openbare straten of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.

Maatregelen:

- Het aanschaffen van straatverlichtingsarmaturen
- Het onderhouden van de reeds bestaande verlichtingspunten.
- Aankoop van 150 st. breakers
- Het voorzien van straatverlichting in nieuwe woonwijken.
- Het illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtij dagen in stad, districten en het binnenland.
- Het aankopen van 150 st. schoorankers
- Het aankopen van 50 st. safetybelts
- Project Richelieu
- Straatverlichting Hannaslust nieuwbouw
- Aankoop van 150 st. breakers 16 A.
- Aankoop van 150 st. Breakers 25A.

District Nickerie	Omschrijving	Bedrag in SRD
Dorp Wageningen en Post Utrecht	Plaatsing/ Vervanging straatverlichting	350.000,00
Oostelijk Polders/ savannaweg	Plaatsing/ Vervanging straatverlichting	9.000,00
Oostelijke Polders Nieuwe weg	Plaatsing/ Vervanging straatverlichting	6.000,00
Totaal Nickerie		365.000,00
District Para	Omschrijving	Bedrag in SRD
Na Onverwacht	Plaatsing straatverlichting	45.000,00
Stowel	Plaatsing straatverlichting	10.000,00
Highway	Plaatsing straatverlichting	35.000,00
Totaal Para		90.000,00
District Commewijne	Omschrijving	Bedrag in SRD
Meerzorg/ Moeljoweg gedeeltelijk	Plaatsing straatverlichting	15.000,00
Meerzorg/ weg plantage Peperpot	Plaatsing straatverlichting	15.000,00
Meerzorg/ Sutjieweg	Plaatsing straatverlichting	15.000,00

Tamanredjo/ Police Project	Plaatsing straatverlichting	5.000,00
Tamanredjo/ Lie Fongweg	Plaatsing straatverlichting	5.000,00
Nw.Amsterdam/Dordrecht naar Belwaarde	Plaatsing straatverlichting	25.000,00
Nw.Amsterdam/ Zoelen naar Alkmaar	Plaatsing straatverlichting	3.000,00

Hiervoor is er een bedrag van **SRD 4.038.000,-** opgebracht.

Toelichting 108: Inkoop energie Brokopondo overeenkomst

Doel:

Het opkopen van energie van Suralco en deze doorverkopen aan de Energie Bedrijf Suriname (N.V E.B.S) en Rosebel Goldmines N.V.

De prijs van deze energie die door Suriname wordt afgenomen is afhankelijk van de kostprijs van hydro-energie (regenval en exploitatiekosten) en brandstof.

Hiervoor is er op de begroting een totaal bedrag van SRD 177.000.000,- opgebracht.

Toelichting 123: Subsidie t.b.v. Energie Bedrijf Suriname

De betaling van de openstaande brandstofrekening van de NV Energie Bedrijven Suriname, zal via de begroting van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden voldaan. Een deel van het bedrag zal door dividend Staatsolie worden gesubsidieerd.

Hiervoor is er een bedrag van SRD. 100.000.000,- opgebracht.

Toelichting 104: Bauxiet Instituut Suriname

Doel:

Rationele en duurzame ontwikkeling van de bauxietreserves en het verkrijgen van een rechtvaardig aandeel uit de opbrengsten van de bauxietindustrie voor Suriname.

Activiteiten:

- Het verzamelen en verwerken van data die betrekking hebben op het gebeuren in en rond de bauxietindustrie nationaal en internationaal ;
- Voorbereiden van het bauxietbeleid van de Regering;
- Bijdragen in de uitvoering van het bauxietbeleid van de Regering;
- Het controleren van de activiteiten van de bauxietmaatschappijen in Suriname en deze toetsen aan de wet en de diverse relevante overeenkomsten.

Plannen:

Als boven, met bijzondere nadruk op de ontwikkelingen in het kader van:

- De continuïteit van de aluinaarde raffinaderij te Paranam na 2013;
- De richtlijnen en regelgeving voor sluiting van uitgemijnde gebieden;
- De ontwikkeling van de Bakhuis bauxiet voorkomens het Kabalebo energie potentieel;
- De verruiming van de economische bijdrage van de bauxiet sector.

De verwachte bijdrage (subsidie) van de overheid is **SRD 2.845.700,00 afgerond SRD 2.846.000,-.**

Toelichting 122: Uitvoering projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst

Doel:

Het zorg dragen voor het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.

Maatregelen	Ontwerpbegroting 2013
Projekt loksihattie / Distr. Para Bouwkundige werken / Acc. Voorz.	239.874,55
Projekt Afobakka / Distr. Brokopondo Bouwkundige / Acc. Voorz.	175.000,00
Projekt Gesteente Magazijn / Paramaribo Bouwkundige werken / Acc. Voorz.	184.000,00
Projekt Databasebeheer systeem en GIS / Paramaribo - Acc. Voorzieningen	52.400,00
Aanschaffen van drie pick-up's, 1 bus en twee vaartuigen	475.000,00
Totale Beleids programma's	1.126.274,55

Toelichting Project Loksihattie

De G.M.D. post te Loksihatti in het boven Suriname gebied meer bekend als het Matawai gebied wordt gerenoveerd en zal als basis dienen voor werkzaamheden in de regio West. Het hoofdoel is de aanwezigheid van het gezag in de mijnbouwgebieden, trainingsfaciliteit voor de kleinmijnbouwers voor de winning van goud met milieuvriendelijke technieken en personen legaal als illegaal in de kleinmijnbouwsector in kaart te brengen. Het uitvoeren van geologisch onderzoek in de goudwinningsgebieden waarbij geologische structuren vrij komen tijdens de mijnbouwactiviteiten.

In het kader van het reactiveren van de aan G.M.D. toebedeelde taken is het daarom noodzakelijk om een aanvang te maken met de rehabilitatie van haar logistieke- en accommodatie faciliteiten in Oost-en West Suriname. Reparatie van de kampen te Lohsihatti en deze post te voorzien van elektriciteit en stromend water.

Toelichting Project Afobakka

In januari 2002 werd het gebouw van S.I.D.U. te Afobakka overgedragen aan de G.M.D. Vanuit deze post zou de controle op de goudwinning in het boven stuwmeer gebied worden gemonitord, alsmede de winning van bouwmaterialen, riviergrind en rivierzand (scherpzand) in de Suriname rivier. Echter is zonder mede weten van de G.M.D deze locatie afgestaan aan derden door ROGB. Het gebouw bestaat niet meer. De mogelijkheid wordt bekeken om elders een post op te zetten, en van daaruit werkzaamheden te implementeren. Deze werkzaamheden zijn identiek aan die van het project Lohsihatti.

Toelichting Project Bouw Gesteenten magazijn:

Het op een verantwoorde wijze opslaan cq opleggen van gesteenten, boorkernen en verschillende soorten bodemonsters die in de afgelopen 68 jaar zijn genomen, haast over het geheel grondgebied van Suriname vertegenwoordigen een waarde van bijkans US\$ 30.000.00,= (DERTIGMILJOEN AMERIKAANSE DOLLAR). Bij de bouw van het nieuwe gebouw aan de Mr. J. Lachmonstraat is niet voorzien in deze faciliteiten, waardoor het noodzakelijk is deze wederom op te zetten. De huidige situatie is dat deze monsters op een zeer ongestructureerde wijze zijn opgeslagen in het magazijn te "Saramacca Doorsteek" en de houten bakken totaal aan het rotten zijn. Ter conservering van deze monsters zal op kort termijn middels renovatie van het magazijn preventief worden ingegrepen.

Toelichting Project Data - Base:

De werkzaamheden die in dit kader worden voorafgegaan door een systematische ordening van geologisch mijnbouwkundige data, laboratorium-analyse resultaten, archieven en bibliotheek zullen er opgericht zijn om deze gegevens te digitaliseren. Om al deze beschikbare informatie te conserveren is het thans hoog nodig deze informatie elektronisch op te slaan in een data bestand.

Hiervoor is er een bedrag van **SRD 1.126.274,55 afgerond SRD 1.127.000,=** opgebracht.

Toelichting 116: Ordening Goudsector

Doelstelling van de ordening

Voor de Ordening van de Goud sector zijn enkele algemene doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen dienen voornamelijk ‘in het veld’ bij de actieve reorganisatie behaald te worden.

Algemene doelstellingen

1. Leefomgeving

- **Het milieuprobleem aanpakken:**
Door de werkzaamheden binnen de goudsector ontstaan er diverse ongewenste milieueffecten, zoals watervervuiling, verhoogde gezondheidsrisico's, landdegradatie door veelvuldig kwikgebruik. Door het registreren en omscholen binnen de sector wil de regering deze misstanden in de toekomst uitbannen.
- **Sociale context bewaken:**
Door het ongestructureerde karakter van de goudsector verplaatsen de zogenaamde porknockers zich ‘naar eigen inzicht’ in de binnenlanden. Hierbij geen rekening houdend met de natuurlijke habitat van de oorspronkelijke binnenlandbewoners, de inheemsen en marrons. Door de reorganisatie wil de regering tevens ordenen binnen welke kaders en fysieke gebieden de porknockers zich vrijelijk kunnen bewegen.

2. Financieel

- **Belasting inning:**
Goud is één van de belangrijke bodemschatten van Suriname. Hoewel er meer dan 30.000 mensen werkzaam zijn in de goudsector levert deze, in de huidige situatie, onvoldoende inkomsten voor het land doordat personen die wel verdienen in de sector (door een combinatie van omstandigheden) niet voldoen aan belastingplichten.

3. Veiligheid

Mensen uit de illegaliteit halen:

Ongeveer 15.000 personen van niet-Surinaamse afkomst zijn werkzaam in de goudsector in Suriname. Het merendeel hiervan heeft momenteel een illegale status en is daardoor verstoten van bijvoorbeeld medische zorg. Bovendien heeft de overheid geen zicht op de personen in het gebied en hun bewegingen.

Door het registreren van personen wil de regering de goudzoekers zekerheid bieden door middel van bijvoorbeeld vergunningen en tevens vat krijgen op de track records van de individuen (voornamelijk gericht op criminaliteitsbestrijding).

Onderbouwing toename begroting voor het dienstjaar 2013

Het jaar 2013 geeft in vergelijking met het jaar 2012 een toename aan van SRD 9.531.500,00. Deze toename is te wijten aan de uitbreiding van het taakgebied.

De groeiposten voor het jaar 2013 zijn:

- **Personeel**, met name de posten salaris, opleidingen en toelagen, ruim 30% meer personeel;
- **Materiele kosten** met name deposten brandstof, voeding, onderhoud gebouwen en terreinen, onderhoud voertuigen, binnenlandse reis-en verblijfkosten, uitrusting beveiligingspersoneel, huur van heavy equipment en ook de bouw van Mijnbouw Service Centre in nieuwe locaties zoals Anaipaike, Stuwmeer;
- **Aanschaffingen**, met name de post aanschaf varend materieel ivm controles op goudwinning op alle rivieren en het stuwmeer.

De kosten die met het ordenen van de goudsector gepaard gaan is geraamd op **SRD 26.149.200,00 afgerond SRD26.149.000,00**. Vermeld dient te worden dat alle bedragen uitgedrukt zijn in SRD (Surinaamse Dollars).

Deze kosten worden onder verdeeld in:

Personeelskosten	5.553.500,00
Materiele kosten	15.628.700,00
Aanschaffingen	4.967.000,00
Totaal	26.149.200,00

Toelichting 120: Onderhandelingen met IAM GOLD en Newmont

De regering van Suriname heeft besloten te onderhandelen met de Multinationals IAM GOLD en NEWMONT die goud zoeken in het land om zodoende tot een zo gunstig mogelijke delfstoffenovereenkomst te geraken. Op grond van het bovenstaande is er een onderhandelingsteam samengesteld, om binnen de kortst mogelijke tijd tot een zo gunstig mogelijke delfstoffen overeenkomst voor ons land te geraken. Het is te verwachten dat op korte termijn de onderhandelingen met I AM GOLD zullen worden afgerond.

De kosten zijn geraamd op SRD 2.884.000,-

Toelichting 109: Kosten elektrische centrales in het binnenland

Doel:

Het vervangen en het instandhouden van elektrische centrales van 129 dorpen in het binnenland, hetgeen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.

Maatregelen:

- Aankoop van servicemateriaal zoals: lucht-, smeerolie-, dieselfilters
- Aanschaffen van chargers, hulpwerktuigen etc.
- Aanschaffen van lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.
- Aankoop van radiator, brandstofpomp, waterpomp, smeeroliepomp, opvoerpomp, turbo, injector, fanbelt, machine-kop
-

District Sipaliwini	Omschrijving	Bedrag in SRD
Tabiki ede	Het reviseren van schakel borden	29.137,00
Pakirakreek	Het reviseren van schakel borden	30.255,00
Langatabbetje	Het reviseren van schakel borden	43.157,00
Nason	Het reviseren van schakel borden	33.677,00
Skin tabiki	Het reviseren van schakel borden	25.725,00
Loka-loka	Het reviseren van schakel borden	40.879,00
Gakaba	Het reviseren van schakel borden	45.557,00
Tabiki	Het reviseren van schakel borden	32.525,00
Cottica a/d Lawa	Het reviseren van schakel borden	46.447,00
Mooitakie	Het reviseren van schakel borden	39.367,00
Nw.Jacobkondre	Het reviseren van schakel borden	53.113,00
Kisai	Het reviseren van schakel borden	35.113,00
Godoo-olo	Het reviseren van schakel borden	49.285,00
Sambedoemi	Het reviseren van schakel borden	31.890,00
Manlobi	Het reviseren van schakel borden	28.725,00
Nw. Aurora	Het reviseren van schakel borden	25.580,00
Duwatra	Het reviseren van schakel borden	33.992,00
Gunsi	Het reviseren van schakel borden	22.495,00
Padua	Het reviseren van schakel borden	19.385,00
Pamboko	Het reviseren van schakel borden	33.557,00
Abenaston	Het reviseren van schakel borden	26.965,00
Jaw Jaw	Het reviseren van schakel borden	23.965,00
Pikienslee	Het reviseren van schakel borden	34.120,00
Boslanti	Het reviseren van schakel borden	23.065,00
Semoisie	Het reviseren van schakel borden	23.115,00
Pietie	Het reviseren van schakel borden	25.182,00
Malobi	Het reviseren van schakel borden	31.220,00
Asindonhopo	Het reviseren van schakel borden	20.515,00
Dangogo	Het reviseren van schakel borden	31.952,00
Kajana	Het reviseren van schakel borden	27.092,00

Totaal District Sipaliwini		985.052,00
District Commewijne	Omschrijving	Bedrag in SRD
Pomona	Het reviseren van schakelborden	21.694,00
Totaal District Commewijne		21.694,00
District Brokopondo	Omschrijving	Bedrag in SRD
Rama	Het reviseren van schakelborden	21.662,00
Phedra	Het reviseren van schakelborden	39.969,00
Sarakreek	Het reviseren van schakelborden	31.990,00
Kwakoe Gron	Het reviseren van schakel borden	23.115,00
Commissariskondre	Het reviseren van schakel borden	25.010,00
Totaal District Brokopondo		141.746,00
District Saramacca	Omschrijving	Bedrag in SRD
Totikamp	Het reviseren van schakelborden	22.240,00
Kalebaskreek	Het reviseren van schakelborden	20.635,00
Totaal District Saramacca		42.875,00

De totale kosten bedragen SRD 5.000.000,-.

Toelichting 118: Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijnruimte ten behoeve van Dienst Watervoorziening

Het gebouw waar nu de Dienst Watervoorziening gehuisvest is, voldoet echt niet meer aan de gestelde eisen. Het voornemens om een nieuw gebouw op te zetten voor Dienst Watervoorziening kwam al enige tijd aan de orde, maar kon helaas niet worden uitgevoerd. Dit jaar zal er een nieuw gebouw worden opgezet voor de Dienst Watervoorziening.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op SRD. 1.310.000,-.

Toelichting 119: Nieuwbouw kantoorgebouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote Combeweg

Het gebouw waar nu de afdeling Begroting en Financiële Zaken gehuisvest is, is reeds jaren afgekeurd. Er zijn reeds voorbereidingen getroffen om een nieuw gebouw voor de afdeling begroting en Financiële Zaken op te zetten.

De kosten die hiermee gepaard gaan, zijn geraamd op SRD. 1.250.000,-.

Toelichting 124: Verbouwing Geologisch Mijnbouwkundige Dienst

Reeds jaren is de ruimte voor het personeel van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst beperkt. Momenteel is ook de Commissie Ordening Goudsector daar gehuisvest. Verbouwing van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst is mede noodzakelijk voor een goede geologische laboratorium en de delfstoffen afdeling.

De kosten die hiermee gepaard gaan, is geraamd op SRD. 1.050.000,-.

Tabel 2

OP – Kernthema: Drinkwater				
Code		Gerealiseerd Beleid 2011	Verwachte beleidsresultaten per eind 2012	Verwachte beleidsresultat en per eind 2013
100	Watervoorziening	Aanvang gemaakt met de aanvraag van financiële middel (autorisatie) ter uitvoering van hydrogeologische studie te Commewijne (saltwater encroachment) , zoetwater voorkomen in het Morico gebied en het gebied zuiderlijk Param area. erder is het planologische studie afgerond. Rehabilitatie en wederopstarten van het vervallen waterstation te Peperpot is afgerond GPS studie dient nog uitgewerkt te worden.	Hydrogeologisch onderzoek naar nieuwe water voorkomens zuidelijker van het Commewijne gebied en zuiderlijk van het Paraman gebied. Rehabilitatie cq modificatie van de bestaande drinkwaterfaciliteiten in de districten Nickerie, Coronie, Saramacca, Commewijne, Para en Brokopondo. Het opzetten van een Geografic positioning System (GPS) voor bestaande waterbronnen en water installatie in het binnenland.	Het continueren van het hydrogeologisch onderzoek naar nieuwe water voorkomens en de rehabilitatie cq modificatie van bestaande Drinkwater faciliteiten in de districten. Het compliteren van de GPS system van waterbronnen velden en ordening van het aanboren van waterbronnen en het instellen van waterbeschermings-gebieden ter bescherming van grondwater voorraden (Aquifers).
106	Kosten instandhouding waterleidingbe-drijven en nieuwe aansluitingen	Deel uitvoering instandhouden Waterstation afgerond en autorisatie aanvraag mbt complitering achterstallig onderhoud afgerond.	Het rehabiliteren cq modificeren van bestaande drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland.	Het compliteren van de rehabilitatie cq modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland.
111	Uitvoeren van waterleidingpro-jecten in het kustgebied en het binnenland	Gestart met uitvoering projecten boven Suriname en uitbreiding distributie netwerken in het kustgebied.	Het in uitvoering brengen van geplande waterleidingprojecten in de kustvlakte en het binnenland.	Het continueren van geplande waterleidingproj ecten in de kustvlakte en het binnenland.

OP-Kernthema: Energie				
101	Energievoorziening		Aankoop nieuwe lichtaggregaten. Aankoop lijnmateriaal. Het slopen van bestaande netten.	Plaatsing van de nieuwe lichtaggregaten. Het bouwen van nieuwe netten met Amka kabel i.p.v. aluminium kabel.
107	Openbare straatverlichting		Gefaseerd plaatsing van Cobra headlampen in de diverse dorpen.	Implementatie plaatsing Cobra headlampen t.b.v. straatverlichting in het binnenland.
108	Inkoop energie Brokopondo overeenkomst		Aankoop van hydro energie ten behoeve van N.V. E.B.S.	Aankoop van hydro energie ten behoeve van N.V. E.B.S.
109	Kosten elektrische centrales in het binnenland		Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland. Regulier services van de licht-aggregaten.	Voortgang revisie van schakelborden in de diverse dorpen. Renovatie van enkele centrales in het binnenland. Services van de lichtaggregaten.
OP – Kernthema: Goud en Ordening Goudsector				
116	Ordening Goud Sector		<ul style="list-style-type: none"> •De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor minimaal 75% geregistreerd; •Het overheidsgezag is hersteld in het binnenland voor wat betreft de mijnbouw gebieden; •Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75% teruggedrongen; •Minimaal 6 Mijnbouw Service Centers zijn volledig operationeel en bemand; 	<ul style="list-style-type: none"> •De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor minimaal 75% geregistreerd; •Het overheidsgezag is hersteld in het binnenland voor wat betreft de mijnbouw gebieden; •Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75%

			<ul style="list-style-type: none"> •De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren; 	<p>teruggedrongen;</p> <ul style="list-style-type: none"> •Minimaal 6 Mijnbouw Service Centers zijn volledig operationeel en bemand; •De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;
OP – Kernthema: Mijnbouw Bauxiet sector				
122	Uitvoering projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst		<p>A.Aanvang 1^e fase rehabilitatie van de accommodatie faciliteiten te “Loksi- Hati” medio augustus 2012.</p> <p>B.Aanvang renovatie werkzaamheden van het magazijn (opslag) te saramacca doorsteek medio augustus 2012.</p>	<p>A.Afronding rehabilitatie van de accommodatie faciliteiten “Loksi-Hati” te weten bestektekening en kostenraming m.b.t. bouw werkzaamheden van magazijn, bad en toilettengroep.</p> <p>B.Afronding renovatie werkzaamheden van het magazijn (opslag) te Saramacca doorsteek en het aanbrengen van nutsvoorzieningen. Eveneens aanvang renovatiewerkzaamheden m.b.t. renovatie van de</p>

				beheerders- woning.
OP – Beleidsgebied: Economisch				
118	Nieuwbouw kantoorgebouw en magazijn ruimte t.b.v. Dienst Watervoorziening		Bestek klaar maken voor het opzetten van een nieuw kantoorgebouw.	Het opzetten van een nieuw kantoorgebouw voor de afdeling Watervoorziening en een magazijnruimte.
119	Nieuwbouw Begroting en Financiële Zaken aan de Grote combeweg		Bestek klaar maken voor het renoveren van het oud gebouw van BFZ en het opzetten van een nieuw kantoorgebouw voor de administratieve dienst.	Het renoveren van het oud gebouw van BFZ en het opzetten van een nieuw kantoorgebouw voor de administratieve dienst.
124	Verbouwing gebouw G.M.D		Vervaardiging van de plattegrond m.b.t.de verbouwing van het G.M.D. gebouw is geschiedt en ter goedkeuring overlegd. Medio januari heeft de G.M.D. i.s.w.met O.G.S een aanvang gemaakt met de bouwactiviteiten. De verbouwing bestaat uit een opgezette staalconstructie en is reeds tot vloerhoogte afgewerkt. De muren rondom vanuit de vloer ± 80cm tot 1m zijn reeds opgetrokken met overkapping. De ruimtelijke indeling en verdere afwerking heeft evenwel nog niet plaatsgevonden.	Verdere afronding en oplevering van de verbouwing.

Titel 3: Middelenbegroting**Bedragen x SRD1000**

Code	Ontvangsten	Realisatie 2011	Vermoe- delijk beloop 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017
80.30.03	Rebtributies op bauxiet en aluinaarde			2,549	3,000	3,000	3,000	3,000
80.30.04	Vergunnings- en concessie rechten overige delfstoffen	196	100	122	140	140	145	145
80.30.09	Royalaties			96,000				
80.50.19	Registratie-fee Surinamers/ Buitenlanders			14,400				
80.60.01	Dividend Staatsolie	347,000	180,000	358,450	360,000	360,000	360,000	360,000
80.60.09	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	276	230	300	330	330	350	350
80.60.10	Overheidelektrische bedrijven in de districten			3	3,5	3,5	3,5	4
80.60.12	Opbrengst van elektrische energie Afobakka	48,048	76,000	177,000	177,000	177,000	177,000	177,000
	Totaal Niet Belastingmiddelen	395,520	256,330	657,199	540,470	540,470	540,495	540,499

Toelichting***Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen*****Hier is er uitgegaan van het volgende:**

- Een berekening van de inkomsten uit de bouwmaterialen en kleinmijnbouw.

De verwachte ontvangsten zijn geraamd op SRD 122.000,-.

De geschatte bedragen kunnen hoger of lager zijn afhankelijk van de volgende factoren:

- nieuwe uitgaven van mijnbouwrechten,
- het vervallen van lopende mijnbouwrechten,
- de productiecijfers van de mijnbouwrechthouders en
- de hoeveelheid mijnbouwrechthouders die niet op tijd aan hun betalingsverplichtingen voldoen.

Opbrengst van elektrische energie Afobakka

Het opkopen van energie van Suralco en deze doorverkopen aan de Energie Bedrijf Suriname (E.B.S) en Rosebel Goldmines N.V

De prijs van deze energie die door Suriname wordt afgenomen is afhankelijk van de kostprijs van hydro-energie (regenval en exploitatiekosten) en brandstof.

Hiervoor is er een bedrag begroot van SRD. 177.000.000,-.

Dividend staatsolie

Hieronder vallen de winsten waarop de staat Suriname aanspraak maakt uit de activiteiten van Staatsolie N.V.

Er zal circa US\$ 107 miljoen in de vorm van dividend worden uitgekeerd afhankelijk van de produktie en de wereldmarktprijzen in het jaar 2013. Een deel van dividend Staatsolie zal gebruikt worden voor het subsidieëren van het brandstof verbruik van EBS.

Hiervoor is er een bedrag begroot van SRD. 358.450.000,-.

Overheidswaterleidingbedrijven in de distrikten

Uitgaande van het aantal geregistreerde aansluitingen op de diverse distributienetten van de dienst, met uitzondering van de overgedragen gebieden Wanica-West en Nickerie – West, aan de N.V. S.W.M zal de raming ten behoeve van het dienstjaar 2012 met inachtneming van het huidige tarief, c.a **SRD 300.000,-** moeten bedragen.

Registratie fee surinamers

Er wordt uitgegaan dat er maandelijks gemiddeld 500 Surinamers klein mijnbouwers/ dienstverleners zullen worden geregistreerd. Er wordt SRD 700,00 per persoon betaald voor de registratie.

Registratie fee buitenlanders

Er wordt uitgegaan dat er maandelijks gemiddeld 500 Buitenlandse klein mijnbouwers/ dienstverleners zullen worden geregistreerd. Er wordt SRD 1.700,00 per persoon eenmalig betaald voor de registratie.

Royalties

Hieronder vallen de royalties uit de mijnbouw- en bouwsector.

Titel 4: Parastatalen

Bauxiet Instituut Suriname

Het Bauxiet Instituut Suriname is op 17 februari 1981 opgericht.

Doel:

Rationele en duurzame ontwikkeling van de bauxietreserves en het verkrijgen van een rechtvaardig aandeel uit de opbrengsten van de bauxietindustrie voor Suriname.

Activiteiten:

- Het verzamelen en verwerken van data die betrekking hebben op het gebeuren in en rond de bauxietindustrie nationaal en internationaal

- Voorbereiden van het bauxietbeleid van de Regering
- Bijdragen in de uitvoering van het bauxietbeleid van de Regering
- Het controleren van de activiteiten van de bauxietmaatschappijen in Suriname en deze toetsen aan de Wet en de diverse relevante overeenkomsten.

Plannen:

Als boven, met bijzondere nadruk op de ontwikkelingen in het kader van:

- De continuïteit van de aluinaarde raffinaderij te Paranam na 2013;
- De richtlijnen en regelgeving voor sluiting van uitgemijnde gebieden;
- De ontwikkeling van de Bakhuis bauxiet voorkomens en het Kabalebo energie potentieel;
- De verruiming van de economische bijdrage van de bauxietsector.

Bijdrage (subsidie) van de overheid:

De verwachte bijdrage (subsidie) van de overheid is **SRD 2.845.700,00 afgerond SRD 2.846.000,-**.

Surinaamse Waterleiding Maatschappij (S.W.M)

De doelstellingen van de N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij zijn:

- a. Het aanleggen en het exploiteren van waterleidingbedrijven in Suriname;
- b. Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de distributie van water;
- c. Het bevorderen en het doen van onderzoeken ter verzekering van de drinkwatervoorziening in Suriname;
- d. Het verrichten van alle handelingen welke met het voorgaande in de ruimste zin geacht kunnen worden in verband te staan, daaruit voortvloeien of daaraan bevorderlijk zijn;
- e. Voorts het deelnemen of instellingen met een gelijk of aanverwant doel.

Veilig drinkwater

Voldoende en schoon drinkwater ligt aan de basis van een goede gezondheid.

Wereldwijd hebben bijna een miljard mensen niet genoeg schoon drinkwater tot hun beschikking. Dit zorgt voor ernstige gezondheidsproblemen, zoals uitdroging en infecties.

Ook moeten miljoenen mensen het nog altijd stellen zonder sanitaire voorzieningen. In het zevende millenniumdoel is daarom vastgelegd dat het percentage mensen zonder toegang tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen in 2015 gehalveerd moet zijn ten opzichte van 1990.

Exploitatie

In de operationele sfeer zal de SWM zich in 2013 toeleggen op de volgende aandachtsgebieden:

1. Toename van de hoeveelheid aan drinkwater naar 5.735 m³/uur
Hiertoe zullen diverse produktiestations gerenoveerd worden en/of de win- en produktiecapaciteit uitgebreid worden. Ook regelmatig onderhoud van bestaande bronnen en zuiveringsinstallaties zal daar zeker een bijdrage daartoe leveren. Voor 2013 zijn 20 bronnen in het onderhoudsprogramma opgenomen.

2. Optimaliseren van de distributie van het water
Om de toegenomen hoeveelheid aan drinkwater adequaat te distribueren, zullen distributiebuisen vervangen moeten worden (velen zijn dichtgeslibd of ondergedimensioneerd). Ook asbest cement buizen moeten zoveel als mogelijk vervangen worden, omdat ze de verhoogde druk niet aan zullen kunnen. Voor 2013 is gepland 53 km aan AC buizen te vervangen. Ook zal een spuiprogramma worden uitgevoerd.

3. Verminderen van de NRW met 2%
De NRW (Non Revenue for Water) is dat deel van het water dat wel geproduceerd is, maar waarvoor vanwege verschillende redenen, geen inkomsten zijn ontvangen. Één van die redenen is het niet goed functioneren van mainkranen en afsluiters. Ook defecte en niet goed afleesbare watermeters zorgen voor een verhoogde NRW. In de afgelopen jaren is daar wel verbetering in gekomen. Echter moeten jaarlijkse maatregelen ter verbetering hiervan de NRW brengen op een aanvaardbaar nivo van 25%. Om de NRW terug te brengen met 2% zullen lekkende mainkranen en afsluiters vervangen worden. Ook zullen in 2013 een aantal van 6000 watermeters vervangen worden en ook de onbemeterde aansluitingen in de “NH-overname” gebieden.

NRW in alle Vestingen 2008 - 2011

	2008	2009	2010	2011
Vestiging Centraal (Par'bo, Wanica, Para)	42.8%	38.5%	39.4%	35.3%
Vestiging West (Nickerie)	37.9%	29.4%	28.5%	26.6%
Vestiging Oost (Moengo, Wonoredjo, Albina)	47.3%	36.3%	32.8%	28.5%
Gemiddeld	42.2%	37.9%	33.6%	30.1%

4. Vergemakelijken betalingsmogelijkheden en verhogen klanttevredenheid

De klanttevredenheid is een goede graadmeter om te weten of de dienstverlening naar wens is. Daarom zal ook in 2013 een klanttevredenheidsonderzoek gedaan worden in alle vestigingen. Uit het onderzoek in juli 2011 heeft Vestiging Centraal 7,2 gekregen voor haar performance en Vestiging West 8,1. Moengo en Albina kregen respectievelijk 7,4 om 6,7.

Inmiddels bestaat naast het betalen bij de traditionele inkassokantoren bij het hoofdkantoor, aan de Benjaminstraat, te WK Plein en Latour, ook de mogelijkheid om dat te doen in de Maretraite Mall, te Lelydorp (Surpost), te Koewarasan en Albina (GODO). Gepland zijn nog inkassokantoren in het CHM gebouw (samen met EBS), aan de Kwattaweg (omgeving 3de Rijweg) en te Domburg. Ook is inmiddels de klantenservice niet alleen aan de Henck Arronstraat gevestigd, maar ook aan de Benjaminstraat. Gepland is een subafdeling te Latour.

Behalve operationele activiteiten, zullen echter ook investeringen gepleegd moeten worden. Deze zullen zich in de volgende aandachtgebieden voordoen.

Investeringsgebieden

A. Investeringsgebieden ten behoeve van de productie

Eerder is reeds aangegeven dat middels onderhoud van bronnen en renovatie van produktiestations en zuiveringsinstallaties een toename van de hoeveelheid aan drinkwater gerealiseerd zal worden. Echter is dit bij lange na niet voldoende om enigszins aan de vraag te voldoen. Er zullen ook uitbreidingen moeten plaatsvinden. In 2012 is reeds een begin hiermee gemaakt door de productie van het produktiestation te Leiding 9A uit te breiden van 300 m³/uur naar 660 m³/uur. In 2013 zal daaraan worden toegevoegd de uitbreiding van het bronnenveld middels het boren van 5 bronnen. Te Koewarasan zullen 2 stuks bronnen worden geboord. Deze moeten bijdragen aan een optimale benutting van het woningbouwproject te Hanna's Lust. Ook te Livorno zal een extra bron geboord worden, zodat de bewoners te Domburg kunnen worden voorzien van drinkwater. Te Blauwgrond en Republiek zullen elk nog een bron worden geboord.

B. Investeringsgebieden ten behoeve van het distributienetwerk

Ter verhoging van de eindruckken, zullen extra transport- en hoofddistributieleidingen gelegd worden. Onder andere zal er een transportleiding van Koewarasan naar Hanna's Lust worden aangelegd en één van La Vigelantsia naar Tout Lui Faut. Voor het ontsluiten van overheidsverkevelingsprojekten zijn eveneens investeringsmiddelen nodig. We denken hierbij aan de volgende verkevelingsgebieden/wegen:

Projekt "Crepie"	1.091.282,92
Rijsdijkweg	201.957,59
Libanonweg	118.413,20
Nooitgedachtweg	52.346,19
Braamshoopweg	171.824,20
Needeweg	185.155,57
Rahemal I en II	2.341.704,58
Sunny Point (Nw. Weergevondenweg)	738.265,05
Leiding 20	618.382,81
	5.519.332,11

C. Overige investeringen

Dit betreft investeringen ter ondersteuning van de primaire investeringsactiviteiten en betreft investeringen in automatisering en communicatie, materieel en transport, electrotechnische werken en tenslotte diverse investeringen, ten behoeve van training, onderzoek en kantoorinventaris.

Financiering van de exploitatie- en investeringsbegroting

Alvorens hiervan een beeld te geven is het van belang om de diverse financiële ontwikkelingen die de SWM in de afgelopen jaren heeft doorgemaakt in een juist perspectief te plaatsen.

Op enkele jaren na (voornamelijk in de periode 1982 tot 1992) is de SWM niet in staat geweest om haar exploitatiekosten volledig te dekken. Bovendien was de SWM zelfs in voornoemde periode 1982-1992 niet bij machte om voldoende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen te plegen. Een situatie die zich tot heden voortzet. De sprongwijze (verlate) tariefsverhogingen (1994, 1997, 1998, 1999, 2000, 2004), en de daarmee gepaard gaande inkomstenverhogingen waren/zijn absoluut onvoldoende om de steeds hogere, werkelijk gemaakte kosten te dekken. Deze situatie is verergerd door de sterke kosteninflatie. Bovendien dateert de laatste tariefsaanpassing van februari 2004!

Indien niet wordt afgeweken van het tarievenbeleid en er geen aanpassingen van de tarieven zullen worden goedgekeurd, zal de SWM aangewezen zijn op de begroting van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Het betreft de volgende begrotingen (ter verkrijging van een goed beeld zijn ook realisatiecijfers over 2008-2011 opgenomen):

Exploitatiebegroting 2013 (incl. Realisatie 2008-2011 en begroting 2012), in SRD

OPBRENGSTEN	2008	2009	2010	2011*	2012	2013
Wateropbrengsten	35.781.573	38.043.642	40.255.960	42.184.603	44.293.833	46.508.525
Overige opbrengsten	7.113.565	10.119.985	8.729.258	4.937.092	5.183.947	5.443.144
	42.895.138	48.163.627	48.985.218	47.121.695	49.477.780	51.951.669

<u>KOSTEN</u>						
Salarissen (incl. Sec.voorz. + PF dotatie)	26.432.267	29.372.083	33.690.903	40.870.890	44.140.561	47.671.806
Medische kosten	2.636.374	2.768.550	3.082.843	3.142.887	3.394.318	3.665.863
Energiekosten	2.793.119	3.099.014	3.086.916	3.036.826	3.298.300	3.364.266
Onderhoudskosten	3.032.503	3.782.069	4.083.784	3.012.224	4.012.224	5.012.224
Interest	739.537	740.677	864.334	1.430.955	1.430.955	1.430.955
Afschrijvingskosten	6.635.943	5.945.455	8.771.822	9.104.490	9.559.715	10.037.700
Overige kosten	9.899.707	8.571.264	10.252.661	3.276.563	3.538.688	3.821.783
	52.169.450	54.279.112	63.833.263	63.874.835	69.374.761	75.004.598
Bedrijfsresultaat	(9.274.312)	(6.115.485)	(14.848.045)	(16.753.140)	(19.896.981)	(23.052.929)

* De cijfers van 2011 zijn voorlopige realisatie cijfers

Investeringsbegroting 2013 (incl. Realisatie 2008-2011 en begroting 2012), in SRD

	2008	2009	2010	2011*	2012	2013
<u>Productie</u>						
Boren van bronnen					1.594.900	1.804.000
Bouwkundige en civieltechnische werken	2.567.660	4.103.974	3.942.858	1.435.949	1.500.000	2.100.000
<u>Distributie</u>						
Leggen dienst- en hoofdleidingen	855.463	969.554	1.736.315	902.481	1.000.250	6.015.856
Ontsluiting overheidsverkevelingsprojecten						5.519.332
<u>Overige investeringen</u>						
Automatisering en communicatie	14.412	93.331	107.057	91.201	100.000	120.000
Materieel en transport	1.359.097	548.512	954.591	322.286	340.000	400.000
Elektrotechnische werken	68.816	49.698	91.918	81.593	80.000	82.000
Diverse investeringen	26.133	96.165	61.775	25.697	50.000	50.000
Totaal aan investeringen	4.891.581	5.861.234	6.894.514	2.859.207	4.665.150	16.091.188

* De cijfers van 2011 betreffen de gepleegde investeringen tot en met augustus 2011

Staatsolie N.V

De plannen van Staatsolie zijn gebaseerd opn Vision 2020 inhoudende :

1. Het leiden van de duurzame ontwikkeling van de energiesector in Suriname .
2. Het leveren van een belangrijke bijdrage aan de vooruitgang van onze samenleving .
3. Regionaal een belangrijke rol vervullen met een wereldwijde identiteit in de energiemarkt.

Teneinde onze ambities waar te kunnen maken, zijn voor het jaar 2013 de navolgende strategische doelen vastgesteld.

Exploratie & Productie

1. **Continuering van de versnelde uitvoering van exploratie activiteiten en exploitatie van huidige aardolievoorkomens**

Onshore & near-shore US\$ 106 miljoen

- Vergroten van de huidige aardolie reserve met 64 miljoen barrels en hierdoor de aardolie productie veiligstellen tot 2030. Een intensief exploratieprogramma zal worden uitgevoerd in voornamelijk het kustgebied van Suriname inclusief Nickerie, Uitkijk, Weg naar Zee, Coesewijne en Commewijne.

Evensals voorgaande jaren zal in 2013 het productieniveau van 16.000 barrels per dag worden gehandhaafd. Er zijn momenteel drie (3) velde m.n Tambaredjo, Tambaredjo North West en Calcutta, die gezamenlijk de gewenste productie moeten leveren. (begrote kosten US\$ 78 miljoen).

- Continue ontwikkelen van de bestaande olievelden en middels toepassing van nieuwe technologieën vergroten van de kans op succes bij exploratie van nieuwe gebieden (Nickerie, Weg naar Zee, en Coesewijne). Overige inspanningen zullen gedaan worden in het optimaliseren van de huidige velden. Dit houdt in de introductie van de zogenaamde productie verbeterings- en optimalisatie technieken. Deze technieken zijn aanvullend op de huidige technieken en stellen het bedrijf in staat het herstel van de huidige velden te vergroten. Verder, blijven investeren in de Onshore- en Nearshore (block 4) exploratie activiteiten. Het laatste d.m.v. de dochtermaatschappij Paradise Oil Company (POC). Tegelijkertijd zal POC samen met haar buitenlandse partners, Tullow Oil voor Coronie en Seaport voor Uitkijk, exploratie activiteiten uitvoeren te Coronie en Uitkijk (begrote kosten US\$ 28 miljoen).

Offshore US\$ 13 miljoen

- Intensiveren van de Offshore-exploratie activiteiten en veiligstellen van partnerships met internationale oliebedrijven door middel van Productie Sharig Contracten (PSC's). Het uitvoeren van bidding rounds voor de lokken 43, 44, 13-15, 396 in 2013. Contin monitoring an de exploratieactiviteiten in de huidige blokken 30, 31, 37 en 47, naar het vinden van commerciële oliefondsen. De begrote kosten met betrekking tot de exploratiekosten en de seismische data-acquisitie bedragen voor Staatsolie US\$ 13 miljoen.

Raffinage**1. Uitbreiding en diversificatie Staatsolie Raffinaderij Expansie Project US\$ 145 miljoen**

Continueren van het Raffinaderij Expansie Project (REP), dat op korte termijn de raffinage en productie van zowel benzine als diesel uit de Saramacca Crude mogelijk zal maken. De verwachte productie van geraffineerde producten zal met de opstart van de raffinaderij worden verdubbeld naar 15.000 barrels per dag. Totale kapitaaluitgaven voor dit project worden geraamd op ca. US\$750 miljoen. Voor 2013 zal dit ca. US\$ 145 miljoen bedragen. De start-up van de nieuwe raffinaderij is gepland voor eind 2014. Dit zal Staatsolie de mogelijkheid bieden om zowel de lokale als de regionale markt te voorzien van producten van een hoge kwaliteit.

Diversificatie**1. Ontwikkeling van het suikerriet- tot ethanol project US\$ 70 miljoen**

- Het proefproject voor de teelt van suikerriet in Wageningen zal worden voortgezet. Bij een positieve beoordeling zal Staatsolie overgaan tot het opzetten van ethanol fabriek inclusief een plant-areaal. In dit project zal in 2013 naar schatting ca. US\$ 70 miljoen worden geïnvesteerd.

2. Ontwikkeling van het hydroproject Jai – Tapanahoni US\$ 7 miljoen

- Het uiteindelijke doel van dit project is om 60 MW aan hydropower toe te voegen aan het elektriciteitsnet. Dit project zal uiteindelijk moeten inspelen op de totale vraag naar energie die in 2015 zal zijn toegenomen tot 260 MW. Dit project is nog in een onderzoeksfase en in 2013 zal de milieu- en sociale impact studie worden afgerond. Totale uitgaven zijn geraamd op US\$ 7 miljoen voor 2013.

Elektriciteit

1. Operationalisering elektriciteitscentrale van Staatsolie (SPCS)

Op verzoek van de Aandeelhouder zal Staatsolie de uitbreiding van de SPCS centrale te Tout Lui Faut met 34 MW ter hand nemen. De investeringskosten voor de uitbreiding van de centrale en ca. US\$ 10 miljoen voor de aanleg van de transmissiefaciliteiten.

Essentieel voor het bewerkstelligen van de financiering, is dat een marktconforme verkoopprijs met bijbehorende betalingszekerheid voor de door het project op te wekken elektrische energie is gegarandeerd.

Sociaal Maatschappelijk

1. Allocatie van financiële middelen voor duurzame nationale ontwikkelingsprojecten US\$ 1 miljoen

Bewust van haar sociaal maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt de maatschappij jaarlijks ca. US\$ 1 miljoen gereserveerd ter ondersteuning van diverse projecten binnen onze samenleving.

Bijdrage aan de Overheidsbegroting US\$ 227 miljoen

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2013 ca. US\$ 227 miljoen (op transactiebasis), US\$ 120 miljoen aan belastingen en US\$ 107 miljoen als dividend bij een prijsaanneem van US\$ 90 per barrel.

Energiebedrijven Suriname N.V.

De vennootschap stelt zich ten doel:

- a. het exploiteren van, het deelnemen in en het voeren van de directie over gas- en elektriciteitsbedrijven;
- b. het aanleggen en onderhouden van installateurs voor de productie en distributie van gas en elektriciteit;
- c. het deelnemen in, het samenwerken met of het voeren van de directie over andere ondernemingen of instellingen, die een doel beogen gelijk of soortgelijk aan dat der vennootschap;
- d. het verrichten van alle overige handelingen, die aan het hiervoor omschreven doel bevordelijk of dienstig kunnen zijn.

Activiteiten en plannen 2013:**Investment plan
Fixed Assets
(in USD 1.000)**

Generation	USD
Wageningen phase 1	13.035
Wageningen phase 2	45.188
Het Vertrouwen phase 2	60.000
Total Generation	123.236

Transmission	
Transmission line OSR-OSD 161 kv	5.925
Substation D	1.580
Transmission cable OSI-OSJ 161 kv	3.950
Substation J- 161 kv indoor GIS	2.370
Substation I -161 kv indoor GIS	3.950
Substation C	4.740
River Cable	395
Vertrouwen Connection	15.800
Beekhuizen Connection	11.850
SCADA System	790
Total Transmission	51.350
Distributie	USD
Reconditioning of HV Cables	1.185
Rural Area Electrification	790
Low Voltage Arresters	49
Exchange of House Connection Cables	593
Street Lightning	790
Materials for new connections	3.160
Transformers	5.135
Line materials (HS, LS & Poles)	6.320
Total Distribution	18.022

Other Assets	
Total other assets	3.708

Subsidies van de overheid:

Op basis van de huidige operations heeft de Overheid geen opbrengsten van de NV EBS.

Echter ontvangt NV EBS slechts subsidie van de Overheid zoals hierboven is weergegeven.

Electriciteitsprojecten 2013 N.V. Energiebedrijven Suriname

Projectnaam	Projectomschrijving	Bestemming	Doel & Resultaat
<i>Generation</i>			
Wageningen phase 1	Vervanging en uitbreiding van het opwekvermogen	Opwekking Nickerie	Vergroten van de opwekcapaciteit en bedrijfszekerheid
Wageningen phase 2	Vervanging en uitbreiding van het opwekvermogen	Opwekking Nickerie	Vergroten van de opwekcapaciteit en bedrijfszekerheid
HET VERTROUWEN phase 2	Uitbreiding van het opwekvermogen	Opwekking EPAR	Vergroten van de opwekcapaciteit en bedrijfszekerheid
<i>Transmission</i>			
Transmission line OSR-OSD 161 kV	Uitbreiding van het transmissievermogen	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en betrouwbaarheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
Substation D	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en betrouwbaarheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
Transmission cable OSI-OSJ 161 kV	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en betrouwbaarheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
Substation J – 161 kV indoor GIS	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en betrouwbaarheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
Substation I – 161 kV indoor GIS	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en betrouwbaarheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
Substation C	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit en veiligheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
River cable	Vervanging en uitbreiding van de huidige rivierkabel	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit, betrouwbaarheid en veiligheid
Vertrouwen Connection	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit, betrouwbaarheid en veiligheid;

			Terugbrengen van transmissieverliezen
Beekhuizen Connection	Uitbreiding van de transmissiecapaciteit	Transmissie EPAR	Vergroten van de redundantie, flexibiliteit, betrouwbaarheid en veiligheid; Terugbrengen van transmissieverliezen
SCADA System	Uitbreiding van het netwerkbesturingssysteem	Transmissie EPAR	Beheersen en beveiligen van het netwerk
Distribution			
Reconditioning of HV Cables	Vernieuwing van hoogspanningskabels	Distributie EPAR	Terugbrengen van storingen
Rural Area Electrification	Electrificatie van rurale gebieden	Distributie DE	Vergroten van de aansluitcapaciteit
Low Voltage Arresters	Uitbreiding van arresters	Distributie	Verkleinen van de distributieverliezen
Exchange of House Connection Cables	Uitwisseling van huisaansluitkabels	Distributie	Vervangen en terugbrengen van storingen
Street Lighting	Uitbreiding van straatverlichting	Distributie	Vergroten van veiligheid en leefcomfort
Materials for new Connections	Uitbreiding van aansluitingen	Distributie	Voorzien van aansluitingen voor de consument
Transformers	Uitbreiding van aansluitingen	Distributie	Voorzien van aansluitingen voor de consument
Line materials (HS, LS & Poles)	Uitbreiding van aansluitingen	Distributie	Voorzien van aansluitingen voor de consument

In de begroting 2013 is er **SRD 100.000.000,-** opgebracht voor subsidie van de Energie Bedrijven Suriname.

Grasshopper Aluminum Company N.V (Grassalco)

De N.V. Grassalco beoogt als Staatsmijnbouwonderneming die rol te vervullen die tegemoet komt aan de aspiraties van het Surinaamse volk, namelijk ervoor zorg te dragen dat Suriname meer profijt heeft van haar delfstoffen potentieel.

In de strategie van N.V. Grassalco staat de ontwikkeling van de mijnbouw centraal. Als voortrekker zal zij meerdere exploratie activiteiten eventueel gevolgd door exploitatie, moeten ontplooiën. De grote uitdaging voor de NV Grassalco is om risico kapitaal geïnvesteerd te krijgen in de exploratie.

Strategieën ter ontwikkeling van de exploratie en exploitatie door participatie van zowel internationaal als lokaal venture kapitaal worden momenteel uitgewerkt.

Teneinde de organisatiedoelstellingen te bereiken is het van belang om de organisatie te transformeren naar een holdingstructuur met werk maatschappijen.

Vermeldenswaard is, dat N.V. Grassalco dit proces reeds enkele maanden heeft ingezet.

De aandachtsgebieden in het transformatieproces hebben ondermeer betrekking op:

- De Organisatie en Structuur: transformatie tot een holding maatschappij en risk based organisatie, verbeteren van de fysieke uitstraling, en het verkrijgen van een nieuwe “Corporate Identity”
- Value Creation: Verbreden van de verdien basis van het bedrijf

In de wereld van duurzaam ondernemen wordt er rekening gehouden met milieu-en groene standaarden, en ook met nieuwe modellen voor financiële vastlegging en verslaggeving vooral bij niet-hernieuwbare hulpbronnen.

De directie ziet als haar missie het ondernemen van activiteiten en stappen die de economische weerbaarheid van de vennootschap moeten herstellen.

1. Doel van de parastatale onderneming

1.1 Visie

Leidend zijn in de duurzame ontwikkeling van mineralen en erts in Suriname.

1.2 Missie

Het zelfstandig en of in samenwerkingsverband duurzaam exploreren en exploiteren van mineralen en erts in Suriname met uitzondering van koolwaterstoffen teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de total natie te ontwikkelen.

1.3 Statutaire doelstellingen

In artikel 2 van de statuten zijn de doelstellingen van N.V. Grassalco (GAC) terug te vinden. De maatschappij dient werkzaam te zijn op het terrein van mijnbouw, industrie, handel en transport.

Zij mag daartoe andere ondernemingen oprichten, verwerven en financieren, erin deelnemen en de directie over voeren.

Volgens de statuten zou binnen het raam van haar normale bedrijfsuitoefening GAC moeten streven naar een welvaartspolitiek op lange termijn en naar maximale nuttige werkgelegenheid, zulks:

- ter behartiging van de directe belangen van allen wier inkomen afhankelijk is van het bestaan en de bloei van de vennootschap;

- ter bevordering van de welvaart in Suriname en de ontwikkeling van West-Suriname in het bijzonder.

1.4 Vennootschapsdoelstelling

Het beleid van de directie is gericht op het verbeteren van de “Value Creation”. Door het transformeren van het administratief exploratie bedrijf “N.V. Grassalco” naar de productie gerichte State Mineral and Mining Company die door het initiëren van activiteiten positieve cashflows moeten genereren (verruimen) die de winstgevendheid op lange termijn zullen herstellen en waarborgen.

2. Activiteiten en Plannen

2.1. Huidige Activiteiten

Het afgelopen jaar heeft de NV Grassalco een strategische herorientatie in gang gezet met als doel de transformatie van een passief administratieve onderneming naar een productiegerichte Staatsmijnbouwonderneming. In onderstaande tabel worden de aandachtsgebieden uiteengezet.

Tabel 1: Overzicht strategische herorientatiegebieden (ondersteunende activiteiten)

Gebieden	Resultaten	Status
Organisatie & Structuur	▪ Opzetten en Implementeren van de Holdingstructuur (business units en ondersteunende stafafdeling)	In uitvoering
	▪ Evaluatie van aanwezige <u>kerncompetenties</u>	In uitvoering
	▪ Analyseren, evalueren en inbouwen van kerncompetenties en andere beheersaspecten en procedures	
	▪ Evaluatie en herinrichting van het bedrijfsterrein	In uitvoering
Financieel - Administratief	▪ Herinrichting financiële huishouding (financiële wet- en regelgeving, budgettering, planning en controle, financiële software)	In uitvoering
Bestuurlijke Informatievoorziening & Communicatie	▪ Opzet en Implementatie IT afdeling (beveiligingsbeleid)	In uitvoering
	▪ Regelgeving voor de Administratieve organisatie	
	▪ Corporate Governance code	
	▪ Reglement Raad van Commissarissen	
	▪ Administratieve Organisatie	
▪ Interne Controle functie		
Human Resources	▪ Organisatiecultuur en Gedragscodes	In uitvoering Continuering
	▪ Selectie en werving van personeel met de juiste competenties	
	▪ Trainigen en opleidingen	In uitvoering In uitvoering
	▪ Pensioenbeleid	

• **Tabel 2: Overzicht exploratie en exploitatieactiviteiten**

Mijnbouwprojecten	Resultaten	Status
Royal Hill Aggregate (steenslag)	<ul style="list-style-type: none"> Onderhandelingsfase Aanschaf en opzetten van Plant (benodigde infrastructuur) 	Gaande In voorbereiding
Maripaston Goud	<ul style="list-style-type: none"> Reorganisatie van Small Scale Mining activiteiten om de inning te bewerkstelligen conform gemaakte afspraken met de actieve groepen, onder het toezicht van de NV Grassalco. Als onderdeel van het Corporate Responsibility en duurzaambeleid van NV grassalco, dienen de Small Scale Miners zich te houden aan regels op het gebied van milieu, arbeidsvoorwaarden, huisvesting en veiligheid. Specifieke aandachtsgebieden: beveiliging, logistiek (transport), infrastructuur (wegennet), communicatie, huisvesting, forurage en drinkwater, brandstofvoorziening Voorbereiding voor het uitvoeren van een feasibility studie voor het opzetten van een goudmijnbedrijf op medium schaal 	Gaande In uitvoering In uitvoering In uitvoering
Bouwmaterialen	<ul style="list-style-type: none"> Om de verdienbasis van het bedrijf te vergroten is een aanvang gemaakt met de verkoop van bouwmaterialen (scherpzand en schelpzand) . 	Actief
Goliath Exploratie	<ul style="list-style-type: none"> Gelegen in het district Para Omvang concessie: 26.000 Ha. Goud exploratie programma Initiele gesprekken met potiele investerders uit Brazilië, Dubai en London 	actief
Lely Exploratie	Exploratie deal met Reunion nog gaande	
Kaolin Industrie	<ul style="list-style-type: none"> Exploratie naar kaolin voorkomens op het mijnbouwrecht van Moengo Minerals met als uiteindelijk doel het komen tot een strategisch samenwerkingsverband (het gaat hierbij om de “oude” mijngebieden van Suralco. De uitvoering van het project is kosten-effectief vanwege het feit dat een deel van de infrastructuur reeds is ontwikkeld door Suralco. Er is een grote vraag naar kaolin geïdentificeerd op de lokale en internationale markt. Eventuele participatie middels het aandeel opkoop 	In uitvoering
Patamarca Natuursteen	<ul style="list-style-type: none"> Zoeken naar potentiële partners met gegarandeerde afzet Bestudering van de mogelijkheden voor het lokaal verwerken van het grondstof tot eindproduct (tegels, siersteen, cobblestone ect) 	

3. Opbrengsten en uitgaven

De opbrengsten voor de N.V. Grassalco zijn begroot op SRD 30.537.112

Uitgaven

Geschate uitgaven zijn geraamd op **SRD 29.510.823,35**

Financiering van bedrijfsactiviteiten vindt plaats door eigen middelen; er worden geen bijdragen (subsidies) van de Overheid ontvangen.

Paramaribo, 26 februari 2013,

DESIRÉ D. BOUTERSE